

Kooskõlastusringil esitatud märkuste ja ettepanekutega arvestamise/mittearvestamise tabel

Märkuse tegija	Märkuse sisu	Arvestamine / mittearvestamine
ELVL	<p>Eesti Linnade ja Valdade Liit ei pea võimalikuks kooskõlastada eelnõu, mille tegelik mõju omavalitsustele jääb arusaamatuks.</p> <p>Esitasite kooskõlastamiseks Meediateenuste seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu. Eelnõu eesmärk on võtta üle Euroopa meediavabaduse määruse normid ettevõtjatele ja riigile minimaalset haldus- ja töökoormust tekitades. Eelnõus täpsustatakse, esitaja sõnul, õigusselguse huvides meediateenuse mõistet, et oleks arusaadav, millised normid kehtivad üksnes audiovisuaalmeedia teenuste direktiivist tulenevalt audiovisuaalmeedia teenustele ja raadioteenusele ning nende osutajatele ning millised normid teistele Euroopa meediavabaduse määrmuses toodud meediateenustele osutajatele. Eelnõuga püütakse eraldada erinevaid meediume (nimetades meediateenuse ümber „audiovisuaalmeedia teenusteks ja raadioteenuseks“), aga sealsamas antakse teada, et „Meediateenus on ka käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2 nimetamata muu Euroopa meediavabaduse määruse artikli 2 punktis 1 sätestatud meediateenus.“. Mis tähendab, et kogu ajakirjandus kuulub siis, sh kohaliku omavalitsuse infolehed? (art 2 p 1:teenus ELi toimimise lepingu artiklites 56 ja 57 määratletud tähenduses, kui teenuse või selle eristatava osa peamine eesmärk on pakkuda meediateenuse osutaja toimetustele mis tahes viisil üldsusele teavitust, meelelahutust või haridust saateid või ajakirjandusväljaandeid).</p> <p>Audiovisuaalmeedia- ja raadioteenuste väljavõtmine ning eristamine meediateenuste hulgast pigem tekitab segadust, kui parandab arusaadavust. Õigusnormi parema arusaadavuse huvides saaks eristuvad nõuded (loamenetlus, lisatingimused programmile jm) audiovisuaalmeedia teenuste osas esitada eraldi peatükis.</p> <p>Euroopa meediavabaduse määruse artikkel 6 kohustab liikmesriikide regulaatorasutusi looma meediaomandi andmebaasid, kust oleks leitav teave meediateenuste osutajate kohta. Eelnõu väljatöötaja soovib vastavat nõuet täita äriseadustiku andmete põhjal ning eelnõus luuakse täiendav regulatsioon, kuidas kajastada riiklikuks reklaamiks eraldatud summade kajastamist.</p> <p>Seletuskirjast: Kuigi AVMSD ei reguleeri raadioteenuseid, loob Euroopa meediavabaduse määrus regulatiivse raamistiku kogu (!) meediale. Seetõttu on mõistlik ka Eesti meediateenuste regulatsioonis minna</p>	<p>Selgitame.</p> <p>Euroopa meediavabaduse määrus on otsekohalduv määrus. Käesoleva eelnõuga viiakse siseriiklikusse õigusesse vajalikud rakenduslikud täpsustused.</p> <p>Euroopa meediavabaduse määrmusega ei reguleerita avalike asutuste endi infolehtede või nende hallatavate veebilehtede toimetamise ning välja andmisega seotud tegevusi.</p> <p>Juhul kui omavalitsus soovib avaldada reklaami mõne teise juriidilise isiku omanduses olevas meediateenuse osutajaks kvalifitseerivas kanalis, siis tuleb mõlemal osapoolel vastavalt kehtestatavale korrale teavitada tehingu summa.</p> <p>Meediavabaduse määrus ja kavandatavad MeeTSi muudatused ei sekku toimetuste töösse. Sõna- ja ajakirjandusvabadusele mingeid piiranguid ei seata.</p>

<p>üle ühtsele lähenemisele. Muutes TTJA ka raadiolubade kõrvaltingimuste määrajaks, laiendatakse tema kui sõltumatu meediaregulaatori volitusi tervele ringhäälinguturule. Seni killustunud ja eri regulatsioonide alla kuuluvad meediasektorid saavad ühetaolise regulatsiooni ning selle regulatsiooni üle teostab järelevalvet üks institutsioon. Märgime siinjuures, et seaduse tasandil sätestatakse Eesti autorite loodud muusikateoste osakaal, mis jäi varem kultuuriministri määrata. Seega on kultuuripoliitilised suunad ja miinimumnõuded seaduses kirjas.</p> <p>Eelnõu § 16² lõike 1 kohaselt teevad avaliku sektori asutused igal aastal elektrooniliselt ja kasutajasõbralikul viisil avalikult kättesaadavaks Euroopa meediavabaduse määruse artikli 25 lõikes 2 nimetatud teabe. Teave, mida soovitakse, on esitatud alljärgnevalt.</p> <p>Meediateenuste seaduse muutmise seaduse eelnõus on mõjud kohalikule omavalitsusele jäänud hindamata. Hinnatud on vaid raamatupidamislikke erisusi.</p> <p>„Raamatupidamist reguleeriv avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend kehtib praegu 2275 avaliku sektori üksusele, kellest 1899 on kohalike omavalitsuste üksused (KOV-id, nende allüksused ja nende otsese või kaudse mõju all olevad üksused). 376 üksust on avaliku sektori üksused, kes ei kuulu KOV-ide gruppi. 1899 KOV-i üksusest kuuluvad Tallinna linnale 280 üksust, ülejäänud oleks vabastatud Euroopa meediavabaduse määruse art 25 lõike 2 punktis b toodud info esitamisest (nende kontsernide ametlikud nimed, kuhu sellised punktis a osutatud meediateenuse osutajad või digiplatvormide pakkujad kuuluvad). Artikli 25 lõike 2 punktides a ja c toodud info tuleb siiski avalikustada ka nendel KOV-idel. 376 üksusest, kes ei ole KOV-ide grupis, on käesoleval ajal RTK teenindamisel 214 üksust ning 162 peavad iseseivat raamatupidamist. Nende iseseisva raamatupidamisega üksuste hulgas on ka äriühingud ja muud avalik-õiguslikke juriidilisi isikuid, kes makseandmikke ei esita, sest neid ei loeta valitsussektorisse. Niisuguseid ühinguid on 92, kelle kohta makseandmikest infot täna ei saada. Suurimad neist on Eesti Pank, Eesti Energia, Riigimetsa Majandamise Keskus, Elering, Tallinn Sadam. Rahandusministri määrusega “Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend” kehtestatakse ka neile nõue esitada makseandmik, milles on andmed riikliku reklaamiraha kulude kohta.“.</p> <p>Kohalike omavalitsuste infolehed avaldavad riiklikku reklaami tasuta või tasu eest. Riiklik reklaam on määruse kohaselt edendamise või enesedendamise sõnumi või avaliku teate või teabekampaania paigutamine, reklaam, avaldamine või levitamine meediateenuses või digiplatvormil, tavaliselt makse või muu tasu eest, kui seda teeb avaliku sektori asutus või üksus või seda tehakse sellise asutuse või üksuse heaks või selle nimel.</p> <p>Audiovisuaalmeedia teenuse ja raadioteenuse osutaja ning käesoleva seaduse § 5 lõikes 2 nimetatud meediateenuse osutaja esitab äriregistrile koos majandusaasta aruandega info</p>	
---	--

	<p>riiklikuks reklaamiks eraldatud aastase kogusumma kohta. Nimetatud summa kantakse äriregistri avalikku toimikusse.</p> <p>Kui riiklik teabekampaania vm reklaam avaldatakse kohalikus infolehes tasuta, kas sellisel juhul on tegemist keelatud soodustusega ja kas seda peab majandusaasta aruandes deklareerima.</p> <p>Kindlust ei ole, et seaduse tasemel toimetuse töösse sekkumine mõjub audiovisuaalsele meediale positiivselt (raadio- ja teleprogrammide sisule protsendi, ajaraami, sõltuvuse rahastajast jm kehtestamine).</p> <p>Palume esitada eelnõu mõjud kohalikule omavalitsusele infolehtede väljaandjana, kohaliku teabe edastajana ja riikliku reklaami edastajana kohalikus infolehes.</p>	
EAÜ, EFÜ, EEL	<p>Eesti Autorite Ühingu (EAÜ), Eesti Fonogrammitootjate Ühingu (EFÜ) ja Eesti Esitajate Liidu (EEL) arvates on muudatused ja täiendused, mis puudutavad põhiliselt meediateenuste seadust ja milliseid vastava eelnõuga eelnimetatud õigusaktidesse sisse viia soovitakse, põhjendatud. Eesti meediavabadus vajab tugevat ja kindlat kaitset, mida meediateenuste seaduses välja pakutud muudatused aitavad tagada.</p> <p>EAÜ, EFÜ ja EEL toetavad Eesti autorite loodud muusikateoste miinimummahu nõude ja päevase aja määratluse lisamist MeeTSi. Samas peame vajalikuks välja tuua järgmist.</p> <p>Eelnõus on loetud päevaseks ajaks, mil peab edastama 50% Eesti autorite muusikateoste mahust, ajavahemikku kella 6.00-st kuni 22.00-ni. Selline ajavahemik lepiti kokku kompromissina raadioteenuste osutajate ja õiguste omajate vahel kehtivate raadiolubade kõrvaltingimuste kontekstis. Õiguste omajad eeldasid, et see kehtib raadiolubade kehtivusperioodi jooksul. Kui vastav nõue lisatakse seadusesse, siis palume kaaluda päevase ajana selgemini raadiokuulamise tänaseid trende, mille kohaselt enne kella 7.00 ja peale kella 19.00 on raadiote kuulatavus oluliselt madalam, kui vahemikus 07.00-19.00. Samast ajavahemikust lähtuvad raadioteenuste osutajad ka reklaamiaja müügi puhul.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt palume kaaluda päevase aja määratlemist ajavahemikuna 07.00-19.00.</p>	<p>Eelnõu tekst on võrreldes esialgse eelnõuga muutunud. Leiame, et väljapakutud lahendus on hea kompromiss erinevate osapoolte ootuste ning võimalike lahendusvariantide vahel.</p>
EML	<p>I Meediateenuste seadus</p> <p>1. EML teeb ettepaneku nimetada Meediateenuste seadus (MeeTS) ümber audiovisuaalmeediateenuse seaduseks ning Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse 2024/1083, 11. aprill 2024, millega luuakse siseturul meediateenuste ühtne raamistik ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL (Euroopa meediavabaduse määrus, tekstis edaspidi Meediavabaduse määrus) rakendamiseks võtta vastu üksnes rakendusakt, mis sisustaks nõuded meediateenuste osutajatele ja muud vajalikud siseriiklikud instrumendid. Iga normatiivakti kvaliteeti näitab akti võimekus reguleerida valdkonda võimalikult lihtsalt, ühemõtteliselt ja arusaadavalt. Meediateenuste seadus on selle kehtivuse algusest reguleerinud</p>	<p>Selgitus punktide 1-5 kohta.</p> <p>Eelnõu väljatöötaja hinnangul on antud eelnõus väljapakutu parim võimalik lahendus, kuidas viia sisse Euroopa meediavabaduse määruse rakendamiseks vajalik regulatsioon. Eestis reguleerib meedia valdkonda meediateenuste seadus. Seega leiame, et meediavabaduse määruse rakendamine on siiski edukalt realiseeritav meediateenuste seaduse kaudu, see ei vaja eraldi rakendusseadust. Eelnõuga on mõisteid täpsustatud</p>

Meediateenuste seaduse muutmise ja sellest tulenevalt
teiste seaduste muutmise seaduse seletuskirja juurde
Lisa 2

	<p>tegelikult audiovisuaalmeedia teenust ning muu meedia (sh kirjutava meedia) asetamine selle reguleerimisalasse on eksitav.</p>	<p>ja seaduse adressaat ja järelevalve teostaja saavad tervikteksti lugemisel aru, millised nõuded laienevad raadio- või televisiooniteenuse osutajale/teenusele, millised nõuded aga muule meediale.</p>
	<p>2. Eelnõus ei ole meediateenuse sisustamine jälgitav: nime järgi otsustades reguleerib see kogu meediateenust (sarnaselt Meediavabaduse määrusega). Seaduse reguleerimisala sätestavasse sättesse § 1 on lõikesse lisatud punkt 1¹. Kuid muus osas jääb seadus suures pildis siiski reguleerima audiovisuaalmeedia teenust, mistõttu on selline lisandus ebasüsteemne ega võimalda selgelt eristada, millises osas kohaldatakse seadust audiovisuaalmeediateenusele ja millises osas meediateenusele Meediavabaduse määruse artikli 2 punkti 1 tähenduses.</p> <p>3. Näiteks muudetakse eelnõuga MeeTS § 2, täiendades seda lõikega 1¹, mille järgi kohaldatakse seadust teistele Meediavabaduse määruse artikli 2 punktis 1 nimetatud meediateenust osutavatele juriidilistele isikutele, kui juriidiline isik on asutatud Eestis. Samas täiendatakse eelnõuga MeeTS § 4, mis sisustab meediateenuse, ja täiendatakse seda lõikega 3, mille kohaselt on meediateenus ka MeeTS § 4 lõigetes 1-2 nimetamata muu Meediavabaduse määruse artikli 2 punktis 1 sätestatud teenus, ning et käesolevat seadust rakendatakse sellisele meediateenusele juhul, kui see on seaduses otseselt sätestatud. EML-i hinnangul on selline käsitlus esiteks ebakorrektn: meediateenust ei tohi defineerida Meediavabaduse määrusest kitsendavalt või laiendavalt, sest Meediavabaduse määrus on otsekohalduv ning sellest irduvad definitsiooni tõlgendused on vastuolus õigusaktide hierarhia põhimõttega. See omakorda on vastuolus Euroopa Liidu õiguse ülimuslikkuse printsiibiga.</p>	<p>Eelnõu jälgib Euroopa meediavabaduse määruses toodud meediateenuse ja meediateenuse osutaja definitsioone ning täpsustab erinevatele meediateenustele (nt raadioteenus või audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviga reguleeritud audiovisuaalmeedia teenus) ning nende osutajatele kehtestatud nõudeid. Määrus ei piira liikmesriikide õigust erinevaid meediateenuste valdkondi siseriiklike seadusaktidega defineerida ja reguleerida.</p>
	<p>4. Teiseks sunnib seaduseelnõu praegune ülesehitus muu meediateenuse osutajat, kes ei ole audiovisuaalmeediateenuse osutaja, otsima seadusest, mis tema tegevust üldiselt ei reguleeri, neid üksikuid sätteid, mis võivad talle kohalduda.</p>	<p>Mitte-audiovisuaalmeedia teenuseid puudutavate regulatsioonide jaoks eraldiseisva seaduse loomine ei ole mõistlik ning muudaks meediateenuste osutajate jaoks meediavaldkonna õigusruumi raskemini jälgitavaks - neil tuleks hakata otsima erinevatest seadustest milliste seaduste sätted puudutavad kõiki meediateenuste osutajad ning millistest seadustest tuleneb kitsam regulatsioon. Eriti keeruliseks muutuks olukord nendele meediateenuste osutajatele, kes osutavad nii raadioteenust, audiovisuaalmeedia teenust ja lisaks veel pakuvad meediasisu veebis.</p>
	<p>5. Kui eelnõu väljatöötajad leiavad, et Meediavabaduse määrust saab Eesti õigusesse integreerida ainult MeeTS muutmise teel, siis õigusselguse tagamiseks tuleks eelnõus ja MeeTS läbivalt</p>	<p>Eelnõu järgib korrektselt Euroopa meediavabaduse määruse, audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi</p>

Meediateenuste seaduse muutmise ja sellest tulenevalt
teiste seaduste muutmise seaduse seletuskirja juurde
Lisa 2

	muuta terminoloogiat kõigis sätetes, mis reguleerivad audiovisuaalmeediateenust, nimetades seal kirjeldatud teenuseid audiovisuaalmeediateenusteks (näiteks § 13, 17, 19 jne) ning kasutada terminit „meediateenus“ üksnes tähistamaks meediateenust Meediavabaduse määruse tähenduses.	ning siseriiklikult raadioteenuste regulatsiooniks vajalikku terminoloogiat.
	II Terminite kasutamine 6. Meediateenuse osutaja. EML teeb ettepaneku lugeda meediateenuse osutajaks isikud, kes on avalikkusele kättesaadavalt esitanud sellekohase enesedeklaratsiooni ühes kinnitusega, et nad vastavad Meediavabaduse määrusele. Meediateenuse osutajana defineerimine ei tohiks lähtuda äriregistris või muus andmekogus kajastamisest.	Eelnõu väljatöötaja jääb siiski eelnõus pakutud lahenduse juurde.
	7. Meediateenuse osutajaks Meediavabaduse määruse tähenduses on füüsiline või juriidiline isik, kelle ametialane tegevus seisneb meediateenuse osutamises ning kellel on toimetusvastutus meediateenuse sisu valikul ja kes määrab selle esitamise viisi (määruse artikli 2 p 2). Eelnõu p 13 järgi täiendatakse MeeTS § 16 ¹ , mille kohaselt peab meediateenuse osutaja olema märgitud äriregistri avalikus vaates meediateenuse osutajana. Arvestades, et meediateenuse osutajaks võib olla ka füüsiline isik, ei ole äriregistris märkimise kohustust võimalik realiseerida. Füüsilise isiku puhul pole võimalik kasutada ka Eesti majandustegevusalade klassifikaatorit. Arvestades, et Meediavabaduse määrus kohustab liikmesriike välja töötama riiklikud meediaomandi andmebaasid (artikli 6 lg 2), siis leiab EML, et eelnõud tuleks selles osas täpsustada ja osutada, et äriregistri teavet nõutakse üksnes juriidilisest isikust meediateenuse osutajate kohta.	Füüsilisest isikust meediateenuste osutaja andmed ei ole kajastatud äriregistris. Füüsilisest isikust meediateenuse osutaja peab ise astuma vajalikud sammud, et täita määruse artiklis 6 sätestatud teabe avaldamise kohustused.
	8. Äriregistris registreerimise nõue võib olla lihtsaim moodus tagada vajalik andmete kättesaadavus, kuid registrikanne ei saa olla eelduseks meediateenuse osutajaks kvalifitseerumisel. Meediavabaduse määruse artiklist 18 alajaotus 1 tuleneb, et suured platvormid lähtuvad meediateenuse osutaja tuvastamiseks meediateenuse osutaja enesedeklaratsioonist (vt Meediavabaduse määruse art 17 alajaotus 1 p a kuni g). Seega leiab EML, et meediateenuse osutaja tuvastamiseks piisab viimase enesedeklaratsioonist, mis on kättesaadav teenusepakkuja kodulehel.	Enesedeklaratsioon ei saa olla meediateenuse osutaja defineerimise kriteeriumiks. Sel juhul jääks regulatsiooni alt välja kõik, kes teenust küll osutavad, aga ei soovi ennast meediateenuse osutajaks deklareerida ja loodaksid selle kaudu meediateenustele osutatavate nõuete täitmist vältida.
	9. Meediateenus ja MeeTS. Praeguses eelnõu sõnastuses kasutatakse termineid ebaselgelt, tegemata selget vahet meediateenuse osutaja ja audiovisuaalmeedia teenuse osutaja tegevusele esitatavatel nõuetel. Kehtiv MeeTS reguleerib audiovisuaalmeedia teenust, muudatusettepanekute kohaselt kasutatakse edaspidi regulatsioonis terminit <i>meediateenus</i> (mis terminina arusaadavalt hõlmab ka audiovisuaalmeediat, kuid reguleerimisalana), kuid sisuliselt jääb seadus ka edaspidi reguleerima üksnes audiovisuaalmeedia teenust, seega on termini <i>meediateenus</i> kasutamine ekslik ning segadust tekitav.	Selgitus punktide 9-12 kohta. Leiame siiski, et eelnõuga väljapakutud lahendus mõistete kasutuse osas on parim võimalik lahendus. Kehtiv regulatsioon reguleerib lisaks audiovisuaalmeedia teenusele ka raadioteenust. Muudatusega lisandub muu meediateenus ja sätestatakse, millised Euroopa meediavabaduse määrusest tulenevad kohustused neile laienevad.

	10. Euroopa Liidu õigusega seotud seaduseelnõus kasutatavad terminid peavad olema kooskõlas Euroopa Liidu õiguses kasutusel olevate terminitega ning eelnõus neid üldjuhul enam ei määratleta.	
	11. Terminit meediateenus kasutatakse eelnõus erinevas tähenduses. MeeTS kohaldamis- ja reguleerimisala reguleerivates sätetes viidatakse meediateenusele mh Meediavabaduse määruse tähenduses, kuid näiteks MeeTS § 6 sisustatakse meediateenuse osutaja toimetust vastutuse, täpsustamata, kas peetakse silmas üksnes audiovisuaalmeediateenuse osutajat või meediateenuse osutajat Meediavabaduse määruse tähenduses. Siinjuures olgu märgitud, et eelnõu täiendab MeeTS § 4 lõikega 3 ja täpsustab, et Meediateenus on ka käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2 nimetatud muu Euroopa meediavabaduse määruse artikli 2 punktis 1 sätestatud meediateenus. Käesolevat seadust rakendatakse sellisele meediateenusele juhul, kui see on seaduses otseselt sätestatud. Viidatud täpsustust silmas pidades võib eeldada, et toimetust vastutuse MeeTS § 6 tähenduses näiteks kirjutavale meediale ei laiene.	
	12. Terminite ebatäpne kasutamine on vastuolus normitehnika ja õigusselguse põhimõtetega, millest tulenevalt teeb EML ettepaneku nimetada eelnõu ümber audiovisuaalmeedia teenuse seaduseks ning reguleerida Meediavabaduse määruse ülevõtmist iseseisva aktiga.	
	<p>III Allikakaitse</p> <p>13. EML on jätkuvalt seisukohal, et allikakaitse sisustamine MeeTS-s on viimase reguleerimisala arvestades ebaõige. Kohustus tagada allikakaitse tuleneb Meediavabaduse määrusest ning EML teeb ettepaneku reguleerida allikakaitse rakendamist eraldi aktiga. Võimalik on seda teha aktiga, mis integreerib Meediavabaduse määruse Eesti õigusesse, või iseseisva allikakaitse seadusega, mis oleks iseseisvaks tagatiseks meediavabaduse kaitsel.</p> <p>14. Määrus sisustab allikakaitse läbi meediateenuse osutaja õiguste (Meediavabaduse määruse artikkel 4).</p> <p>15. MeeTS ja menetlusseadused käsitlevad allikakaitset läbi sisustamata õigusmõiste <i>ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötlev isik</i>.</p> <p>16. Arvestades Meediavabaduse määruse kui EL otsekohalduva akti ülimuslikkust, tuleks ka Eesti õiguses sisustada allikakaitset läbi meediateenuse osutaja definitsiooni ehk allikakaitse privileegi saaks kasutada üksnes need isikud, kes tõendavad, et neil on toimetust vastutuse ja muud meediateenuse osutajale omased tunnused. Selline tõlgendus lahendaks ka aastaid kestnud diskussiooni sellest, kes on ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötlev isik, ning annaks meediateenuse osutajale kui meediaettevõttele võimaluse laiendada allikakaitset kogu</p>	<p>Selgitus punktide 13-15 kohta.</p> <p>Eraldi allikakaitse seaduse vm akti kehtestamine ei ole vajalik ning vastav regulatsioon sobib meediateenuste seadusesse.</p>

	<p>toimetusele, mitte üksnes isikule, kelle eesmärgil (ajakirjanduslik eesmärk) puudub legaaldefiniitsioon.</p> <p>17. Olemasolev eelnõu ega Meediavabaduse määrus ei taga allikakaitset näiteks vabakutselisele ajakirjanikule, kes ei ole ühegi toimetusega seotud. Samuti peab sisulooja, suunamudija vms isik allikakaitse privileegi kasutamiseks tõendama toimetusvastutust.</p> <p>18. Olemasolev eelnõu ei taga kohalikku õigusesse Meediavabaduse määruse artikli 4 punkti 3 alajaotustes b ja c meediateenuse osutajale tagatud garantiisid.</p> <p>19. Sisustamaks Meediavabaduse määrusega liikmesriikidele pandud kohustusi allikakaitse tagamisel teeb EML ettepaneku sisustada ka tänases eelnõus puudu olevad garantiid aktis, mis tagab meediateenuse osutajale allikakaitse Meediavabaduse määruses sätestatud ulatuses.</p>	
	<p>VI Menetlusseaduste muutmine</p> <p>20. Eelnevas peatükis käsitletud allikakaitse regulatsiooniga on seotud ka ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isiku menetluslikud tagatised menetlusseadustes, mis vajavad seoses Meediavabaduse määrusega meediateenuse osutajale antavate garantiidega täiendamist.</p> <p>21. Hetkel reguleerib ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isiku õigust keelduda kriminaalmenetluses ütluste andmisest, kui see võib paljastada tema allika, kriminaalmenetluse seadustiku § 72 lg 1 p 3¹ järgmises sõnastuses: „Õigus tunnistajana keelduda kutse- või muus tegevuses teatavaks saanud asjaolude kohta ütluste andmisest on ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleval isikul teabe kohta, mis võimaldab tuvastada teavet andnud isiku, välja arvatud juhul, kui muude menetlustoimingutega on tõendite kogumine välistatud või oluliselt raskendatud ning kriminaalmenetluse esemeks on kuritegu, mille eest on ette nähtud karistusena vähemalt kuni kaheksa aastat vangistust, ütluste andmiseks esineb ülekaalukas avalik huvi ja isikut kohustatakse ütluste andmiseks prokuratuuri taotlusel eeluurimiskohtuniku või kohtu määruse alusel.“ Sama sätte lõige 2¹ annab samasuguse privileegi ka ajakirjanduslikul eesmärgil töötleva isikuga ametialases kokkupuutes olevatele isikutele.</p> <p>22. EML leiab, et allikakaitse tagamiseks ei piisa, kui lisaks ametialases kokkupuutes olevatele isikutele laiendatakse allikakaitset ka isikutele, kes on ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isikuga regulaarses eraelulises kokkupuutes. Esiteks näib EML-ile ebavajalik eraelulisele suhtlusele regulaarsuse nõude lisamine. Nii langevad kaitsealast välja</p>	<p>Menetlusseadustike muudatused on välja töötatud koostöös valdkondade eest vastutavate ministeeriumide ehk JDMi ja SIM-iga.</p>

	<p>näiteks ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isiku muud eraelulised suhted, millel puudub regulaarne iseloom. Lisaks on regulaarsus subjektiivselt hinnatav kriteerium, mis vähendab allikakaitse rakendamisala selgust. Teiseks leiab EML, et kuna tunnistuste andmisest keeldumise privileegi ei kitsendata teistel usaldust nõudvatel elualadel (arstid, preestrid, advokaadid), siis ajakirjanduslikul eesmärgil andmeid töötlevalt isikult privileegi äravõtmine ja allikakaitsest loobumine eeluurimiskohtuniku loal ei ole kooskõlas Meediavabaduse määrusega tagamisele kuuluva allikakaitse määraga. Nii nagu teistel usaldust nõudvatel erialadel tegutsevate isikute privileeg, peaks ka ajakirjanike allikakaitse olema tingimusteta.</p> <p>23. Lisaks puuduvad eelnõus Meediavabaduse määruse artikli 4 punkti 3 alajaotustes b ja c meediateenuse osutajale ette nähtud tagatised, mille osas tuleks menetlusseaduseid oluliselt täiendada.</p>	
	<p>V Meediaturu kontsentratsiooni hindamine</p> <p>24. Eelnõu seletuskirja kohaselt täiendatakse MeeTS-i uue peatükiga, mis reguleerib meediaturu kontsentratsiooni hindamist ning seletuskirja kohaselt on selle eesmärk võtta üle Euroopa meediavabaduse määruse normid ettevõtjale ja riigile minimaalset haldus- ja töökoormust tekitades.</p> <p>25. Olukorras, kus nii Euroopa Liit kui ka Eesti on prioriteedina nimetanud bürokraatia vähendamist, tuleks vältida olukorda, kus meediateenuse osutaja puhul hindavad koondumise asjaolusid kaks täitevvõimu asutust: Konkurentsiamet ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA), millest viimane annab koondumisele üksnes hinnangu. Leiame, et eelnõus välja pakutud topeltmehhanism (TTJA teavitamine) tekitab põhjendamatult halduskoormust, suurendab kulusid ning dubleerib konkurentsikontrolli ülesandeid, pakkumata praktilist lisaväärtust.</p> <p>26. Meedialiidu hinnangul võiks koondumise hindamine jääda Konkurentsiameti pädevusse, eriti arvestades seda, et TTJA annab Meediavabaduse määruse artikli 22 lõikes 3 sätestatud suuniste alusel hinnangu, mis ei ole samas koondumisest keeldumise aluseks. Eraldi teatamisnõue TTJAle ei annaks olulist täiendavat informatsiooni, mida Konkurentsiamet ühinemiste läbivaatamisel juba ei koguks või ei hindaks. Konkurentsiamet saab protsessi kaasata TTJA eksperte, kui esineb audiovisuaalmeediaspetsiifilisi aspekte või sellist kaasamist toetab/nõuab Meediavabaduse määrus (p.65). Selle kaasamise võib seaduses ette näha kooskõlastuse või arvamuse andmise kaudu (Haldusmenetluse seaduse § 11 lg 1 p 4, §16).</p>	<p>Eelnõu on täiendatud konkurentsiseaduse muudatustega.</p>

	<p>Leiame, et asutuste tihe koostöö selles küsimuses on tõhusam kui topelt teatamisnõue, eriti arvestades seda, et Meediavabaduse määrus (art 22 lg 2) kohustab küll hindama koondumise mõju meedia mitmekesisusele, kuid ei eelda kahe teatise esitamist ega topelt hindamist. Konkurentsiseaduse alusel on koondumiste teavitamise kord täpselt reguleeritud ja annab ettevõtjatele selge arusaama nende kohustustest ja õigustest. Praegune seaduse eelnõu tekitab ettevõtjatele olulist ebaselgust, sh. a) millal tuleb teavitada; b) kas seeläbi võib tekkida olukord, kus tehingu pooled ei tohi enne midagi teha, kui TTJA on vastus tulnud; c) mis saab siis, kui TTJA ei teavitata või kui tehing tehakse enne TTJA otsust või vaatamata TTJA otsusele (millised on tagajärjed); d) kuidas teataja saab vaidlustada TTJA otsust ja esitada enda seisukohti. Ebaselge on ka küsimus, kas ja kui, siis kuidas on koondumise osalistel võimalik TTJA hinnangut vaidlustada, kui see on Konkurentsiameti keelduva otsuse aluseks.</p> <p>27. Meedialiit rõhutab veel kord, et meediaturu kontsentratsiooni hindamisel tuleks arvesse võtta kõiki turul tegutsejaid, sh hargmaiseid platvorme, kelle käive Eestis ületab meie hinnangul mitu korda kogu Eesti meediasektori käivet. Need ettevõtted - kontrollides suurt osa digitaalse reklaami turust nii turuosalise, turu korraldaja kui reklaami müüki võimaldavate vahendite omajana, aga ka mõjutades üha suurema osa Eesti auditooriumi ligipääsu uudissisule – on nüüd, tehisaru vahendite arenedes, astunud üha jõulisemaid samme automatiseeritud sisu- ja uudistootmise arendamiseks ning pakuvad Eesti meediaettevõtetele ebaausat konkurentsi ka sisuloomes. Ootame, et Eesti selgitaks välja suurte tehnoloogiaettevõtete tegeliku osa Eesti majanduses ja Eesti meediaturul ning võtaks konkurentsipoliitika kujundamisel ja elluviimisel ning meediaturu konkurentsiolukorra hindamisel arvesse kõiki siinsel turul tegutsejaid, sealhulgas ka suurplatvorme.</p>	
	<p>VI Tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve ameti roll ja pädevus</p> <p>28. Leiame, et TTJA kui täitevvõimu organ ei saa olla sõltumatu meediateenuse osutaja hindaja. Arvestades seda, et TTJA on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalas olev valitsusasutus, kes põhikirjast tulenevalt esindab oma tegevuses riiki, ei saa ta kui riigivõimu teostav asutus olla meediateenuse osutaja sõltumatuks hindajaks, kellel on pädevus Meediavabaduse määrusest tulenevalt hinnata:</p> <p>28.1. meediaturu kontsentratsiooni eeldatavat mõju meedia mitmekesisusele, sh selle mõju avaliku arvamuse kujundamisele ja meediateenuste ja meediapakkumise mitmekesisusele, pidades silmas internetikeskkonda ning poolte huve, seoseid või tegevust teistes meedia- ja muudes ettevõtetes;</p>	<p>Seletuskirjas on TTJA rolli ja pädevust meediaregulaatorina selgitatud.</p> <p>Euroopa Komisjon on jätkuvalt seisukohal, et TTJA vastab sõltumatu meediaregulaatori nõuetele ja täidab talle seadusega pandud ülesandeid. Eesti meediasüsteemi vastavust Euroopa Liidu nõuetele on iga-aastaselt kinnitanud Euroopa Komisjoni ‘Rule of Law Report’ (https://commission.europa.eu/publications/2025-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en)</p>

<p>28.2. toimetuse sõltumatuse kaitsemeetmeid, sealhulgas meediateenuse osutajate võetud meetmed, mille eesmärk on tagada toimetussotsuste sõltumatus;</p> <p>28.3. seda, kas meediaturu kontsentratsiooniga seotud osalised jääksid ilma meediaturu kontsentratsioonita majanduslikult kestlikuks ning kas on alternatiivseid võimalusi nende majandusliku kestlikkuse tagamiseks;</p> <p>28.4. kui see on asjakohane, komisjoni iga-aastase õigusriigi olukorda käsitleva aruande järeldusi meedia mitmekesisuse ja meediavabaduse kohta;</p> <p>28.5. kui see on kohaldatav, mis tahes meediaturu kontsentratsiooniga seotud osaliste võetavaid kohustusi meedia mitmekesisuse ja toimetuste sõltumatuse kaitsmiseks.</p> <p>29. Eesti Meediaettevõtete Liit märkimisväärse hulga uudisportaalide, päeva- ja nädalalehtede ning ajakirjade esindajana on kategooriliselt vastu mis tahes püüetele anda täitevvõimu organi pädevusse toimetuse sõltumatuse kaitsemeetmete ja/või meedia mitmekesisuse hindamine. EML on seisukohal, et sellist hindamist saaks ja võiks läbi viia üksnes sõltumatu isik, kellel on eriteadmised meedia ja ajakirjanduse toimimisest ja pädevus viimaste toimimise sõltumatuks hindamiseks. EML ei vaidle vastu, et senise MeeTS järelevalve teostamiseks on TTJA-l nii pädevust kui ka oskusi, sest audiovisuaalmeedia osas ongi hindamine pigem tehnilist ja statistilist laadi. Toimetusvabaduse üle otsustamine aga ei saa käia objektiivselt mõõdetavate kriteeriumide põhjal ning vabaduse hindamise pädevuse andmine täitevvõimu esindajale kahjustaks meedia vabadust ja sõltumatust.</p> <p>30. Arusaamatuks jääb ka seletuskirja põhjendus, et TTJA saaks olla eksperdiks tarbija huvide hindamisel (vt seletuskirja lk 21), sest meediasisu ei saa hinnata Tarbijakaitseadusele tuginedes ning meedia toimimist ei saa hinnata nii, nagu hinnatakse muid kaupu või teenuseid.</p> <p>31. EML-i hinnangul ei vasta TTJA tegevuseesmärgid sisuliselt sõltumatu meediaregulaatori tunnustele ja me ei saa nõustuda ka eelnõu selgitustega TTJA väidetava täieliku sõltumatuse kohta. TTJA esindab riiki (vt TTJA põhimääruse § 1 lg 2) ja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) eelarveline asutus. See tähendab, et TTJA esindab riigi huve. MKM valitsemisalas on TTJA sõltuv valitsemisala poliitilistest eelistustest. Lisaks sõltub TTJA MKM-st ka majanduslikult, sest TTJA eelarve kinnitab Majandus- ja Kommunikatsiooniminister. Institutsionaalne ja majanduslik sõltuvus MKM-st välistab TTJA sõltumatuse ning seetõttu ei saa TTJA vastata ka sõltumatu regulaatori tunnustele.</p>	<p>ja meediapluralismi monitor MPM (https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor-2024/).</p>
--	---

	<p>32. EML on varasemalt teinud ettepaneku regulaatori loomiseks EML-i juurde. Kui seadusandja leiab, et EML, kes ühendab suurt hulka meediaettevõtteid, ei sobi järelevalve teostamiseks, siis võiks kaaluda ka meediaombudsmani institutsiooni loomist Õiguskantsleri juurde või ülikoolide või muu vajalikke oskusi ja teadmisi omava institutsiooni kaasamist loodava institutsiooni töösse, et tagada meedia sõltumatus ja ka kontrolli sõltumatus.</p>	
	<p>VII Järelevalveasutuse volitused</p> <p>33. Eelnõu § 1 p-ga 31 täiendatakse MeeTS § 56² järgmises sõnastuses: „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus nõuda Euroopa meediavabaduse määruse artikli 7 lõikes 4 nimetatud isikutelt teavet ja andmeid Euroopa meediavabaduse määruse 3. peatükis toodud ülesannete täitmiseks.“ Meediavabaduse määruse 3. peatükk reguleerib regulatiivse koostöö ja hästi toimiva meediateenuse siseturu raamistikku. Meediavabaduse määruse artikli 7 lõige 4 sätestab järgmist: „Kui see on vajalik käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks, tagavad liikmesriigid, et liikmesriikide reguleerivatel asutustel või organitel on õigus nõuda mõistliku aja jooksul teabe ja andmete esitamist, mis on proportsionaalsed ja vajalikud käesoleva peatüki kohaste ülesannete täitmiseks, järgmistelt isikutelt:</p> <p>33.1. füüsilised või juriidilised isikud, kelle suhtes kohaldatakse III peatükki, ning</p> <p>33.2. muu füüsiline või juriidiline isik, kelle valduses võib nende kaubandus-, äri- või kutsetegevusega seotud põhjustel olla sellist teavet ja andmeid.“</p> <p>34. Seega, kui Meediavabaduse määrus annab liikmesriikidele võimaluse korraldada reguleerivate asutuste tööd ning anda neile oma ülesannete täitmiseks vajalikud volitused, siis eelnõuga antakse riigivõimu esindajale blankovolitus nõuda määratlemata isikute ringilt määratlemata koguses ja sisuga infot. EML-i hinnangul on selline volitus selgelt ebaproportsionaalne.</p> <p>35. EML teeb ettepaneku täpsustada Meediavabaduse määrust Eesti õigusesse integreerivas aktis sõltumatu järelevalve asutuse pädevust meediateenuse osutajatelt ja kolmandatelt isikutelt teabe nõudmisel.</p>	<p>Eelnõu sõnastust on täpsustatud, vastav õigus antakse rangelt ainult määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks vajaliku informatsiooni küsimiseks.</p>
	<p>VIII Riikliku reklaami aruandlus</p> <p>36. Juhime tähelepanu, et seaduseelnõuga sätestatud nõuded riikliku reklaami aruandluse kohta ei pruugi täita Euroopa meediavabaduse määruse mõtet ja eesmärke, ennekõike artikkel 25 määratletud õigust avaliku sektori vahendite ja riikliku reklaami õiglasele jaotamisele. Riikliku reklaami läbipaistmatut ja ebaproportsionaalset jaotamist saab kasutada vahendina,</p>	<p>Eelnõu muudatusega kehtestatavale riikliku reklaami aruandlusele luuaksegi avalikkusele võimalus saada ülevaade riikliku reklaami rahade kasutamisest. Avaliku sektori reklaamirahade igaaastase kasutamise analüüsi ülesanne määratakse TTJA-le.</p>

<p>millega lämmitada sõltumatut meediat või muuta väljaanne liigselt sõltuvaks riiklikust rahastamisest. See võib kaasa tuua liigset poliitilist mõju ja konkurentsimoontusi.</p> <p>37. Kooskõlas meediavabaduse määruse artiklis 6 toodud meediaomandi läbipaistvusnõudega peaksid seaduseelnõus sätestatud nõuded andma avalikkusele võimaluse hinnata ühelt poolt meediaettevõtete võimalikke huvide konflikte ja sisu usaldusväärsust, saades kasutajasõbralikul viisil kättesaadavaks tehtud informatsiooni meediale riiklikuks reklaamiks eraldatud summade ning kolmandate riikide ametiasutustelt või üksustelt saadud reklaamitulu kohta, teiselt poolt aga võimaluse veenduda, et avaliku sektori, st riigi või omavalitsuste reguleeritavate asutuste või valitsuse poolt otseselt või kaudselt kontrollitavate üksuste vahendeid antakse meediale läbipaistvate, objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel (art 25). Selleks, et võtta arvesse valitsuste kulutusi sotsiaalmeedias reklaamimisele, hõlmab see säte ka veebiplatvormidele eraldatud rahalisi vahendeid (artikli 25 lg 1).</p> <p>38. Sellist avalikkuse kontrolli on võimalik teostada ennekõike kõrvutades meediaettevõtete deklareeritud riikliku reklaami andmeid riigi esitatud andmetega, mille kogumise, haldamise, analüüsimise ja avalikkusele veebipõhiselt kättesaadavaks tegemisega peaks tegelema meediat reguleerivad asutused.</p> <p>39. Paraku jääb ka eelarve seletuskirjast arusaamatuks, mida lugeda riiklikuks reklaamiks ning kas samu läbipaistvusnõudeid tuleb kohaldada ka kaupade ja teenuste ostmise suhtes tarne- või teenuslepingute kaudu (art 25 lg 1, põhjenduspunkt 73) sh nt audiovisuaaltoodangu ostmise (nn sihtfinantseeringud ERRile saadete, dokumentaalfilmide jms tootmiseks), turuandmed, konsultatsiooni- või koolitusteenused. Hõlmatud ei ole meie arvates ka riiklikud kulutused sotsiaalmeediateenustele, teiste seas hargmaistele platvormidele eraldatud vahendid (näiteks ka Meta, Google'i ja OpenAIga sõlmitud teenuslepingud). Arusaamatu on, kas läbipaistvuskohustus laieneb lisaks ametiasutustele ka reklaamiagentuuridele ja reklaamivahendusteenuste osutajatele. Pole selgust avaliku sektori asutuste defineerimises (kas suures osas riigi toetusel tegutsev MTÜ või osaühing loetakse avaliku sektori asutuseks).</p> <p>40. Samas põhjenduspunktis 72 märgitakse vajadust kehtestada ühised nõuded teabe avaldamiseks riiklike reklaamikulude saajate ja kulutatud summade kohta. See eeldaks sarnast aruandluskohustust tehingu mõlemalt osapoolt. Kummategi kehtestab seaduseelnõu täieliku aruandluskohustuse meediateenuste osutajatele (§ 16¹ (2)), kuid kasutab määruks lubatud</p>	<p>Riiklik reklaami määratlus tuleneb Euroopa meediavabaduse määrusest ja selle põhjenduspunktidest.</p>
--	--

	<p>erandit ja vabastab aruandlusest alla 100 000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksused ning selliste üksuste otsese või kaudse kontrolli all olevad üksused. Arvestades, et Eestis on vaid üks omavalitsus, mille elanike arv ületab 100000 – Tallinn – siis jäävad kõik ülejäänud omavalitsused ja nende kontrolli all olevad üksused (sealhulgas omavalitsuste meediakanalid) seaduses sätestatud läbipaistvuskohustuse alt välja. See ei võimalda saada ka täielikku pilti avaliku sektori vahendite ja riikliku reklaami jaotumisest ega võimalda ka hinnata huvide konflikti näiteks munitsipaalmeedia puhul.</p> <p>41. Rõhutame ka, et riikliku reklaami aruandluse kohustus seab meediaettevõtetele ka märkimisväärse halduskoormuse, mis on eriti kurnav väikestele ja keskmistele ettevõtetele.</p>	
	<p>IX Muud tähelepanekud</p> <p>42. EML eelistab tele- ja raadiolubade osas võimalikult väikest halduskoormust ja võimalikult vähest reguleerimist. EML soovib, et seaduse loojad ja regulaator võtaksid arvesse nii tehnoloogilist arengut (sest digiajastu tulekuga ja internetiteenuste levikuga muutuvad mitmedki piirangud ja regulatsioonid mõttetuks või ei tulene vajadusest jagada piiratud ressursse läbipaistvatel ja õiglastel põhimõtetel) kui ka seda, et Eesti meediaettevõtted saaksid tegutseda Euroopa turul (ja mistahes rahvusvahelisel turul) võrdsetel tingimustel oma konkurentidega ning et Eesti kodumaise regulatsiooniga ei kehtestataks lisapiiranguid, mida kaupade ja teenuste vaba liikumise põhimõte ette ei näe. EML soovib, et seadusemuudatusega ei kitsendataks Euroopa õigust ja sellega antud üldisi vabadusi, st et mis tahes piirangud peaksid olema hädavajalikud ja väga selgelt põhjendatud.</p> <p>43. Eeldame, et otseselt ringhäälingulubade protsessis osalevad meediaettevõtted esitavad oma detailsemad kommentaarid eraldi, kuid rõhutame üksikuid üldisi põhimõtteid, mida peame oluliseks.</p> <p>44. Leiame, et ebaproportsionaalne on sätestada Eesti autorite teoste maht seaduse, mitte kõrvaltingimustega, sest see ei võta arvesse näiteks teemaraadiote võimalikku tegevust ja teket.</p> <p>45. Samuti leiame, et mõiste "Eesti autorid" defineerib Eesti kultuuri seisukohalt olulise loomingu liiga kitsalt ning jätab tähelepanu alt välja näiteks Eesti esitajad.</p> <p>46. Leiame, et üksiku autorite kollektiivse esindusorganisatsiooni kirjutamine seadusesse ei ole otstarbekas, sest see jätab tähelepanuta kõik need autorid ja esitajad, kes ei ole tolle</p>	<p>Eelnõu teksti on võrreldes algse versiooniga muudetud. Näiteks on loobutud on kõrvaltingimustest, Eesti kultuuri loojate toetuseks mõeldud muusikateoste esitamise miinimukohustusse kuuluvate Eesti autorite poolt loodud muusikateostele on lisatud ka Eesti esitajate poolt esitatud muusikateosed.</p> <p>46. Kollektiivsete esindusorganisatsioonide poolt mitte-esindatud autorite teosed lähevad eelnõu</p>

<p>esindusorganisatsiooni liikmed (kuidas neid ja nende huve arvesse võetakse, seda seaduseelnõu ei käsitle) ja osa olemasolevaid või tekkida võivaid kollektiivse esindamise organisatsioone, samuti jätab tähelepanuta võimaluse, et konkreetse organisatsiooni kõrvale võib tekkida teisi sarnaseid esindusorganisatsioone. Me ei näe vajadust ega põhjust anda näiteks Eesti Autorite Ühingu seadusega liigset mõjuvõimu takistamiseks või teha neist sõltuvaks uue raadioloa taotlemist, sest ta ei saa olla selles protsessis neutraalne või sõltumatu osapool. Leiame, et kõik sellised asjaolud peaksid olema reguleeritud kas rakendusaktiga või kõrvaltingimustega.</p> <p>47. Lisaks leiame, et ühe jaama ringhäälinguloo taotluse uuendamise või pikendamise eelduseks või tingimuseks ei saa olla teise/muu radiojaama tegevus või tegevusetus (§ 39 lõige 6²).</p> <p>48. Leiame, et ajutistele raadiolubadele kõrvaltingimuste seadmine ei ole põhjendatud, sest tegemist on reeglina konkreetsele sündmusele suunatud ajutise meediateenusega, mis üldjuhul dikteerib ise selle (reeglina piiratud) temaatika ja sisu (§40).</p> <p>49. Leiame, et kõrvaltingimuste seadmine rahvusvahelistele telelubadele võib küll olla kantud heast usust ja soovist edendada Eesti loomingu levikut rahvusvahelisele auditooriumile, kuid pole rahvusvahelise äri iseloomu arvesse võttes mõistlik ega ratsionaalne, sest see seaks Eesti ettevõtted ebavõrdsetesse tingimustesse, arvestades, et väljaspool Eestit oleks kommertshuvi Eesti loomingu vastu väike või puuduks sootuks. Meile on arusaamatu selliste tingimuste seadmise vajadus üldiselt (eelnõu esitajad peaksid kirjeldama olemasolevat probleemi, mida sellega soovitakse lahendada).</p> <p>50. Meile on mõistmatud ka punktides 27 ja 28 kirjeldatud sätted mõne teise riigi jurisdiktsiooni alla kuuluva või teises riigis tegevusloa saanud raadioteenuse (aga ka teleteenuse) osutaja programmile lisanõuete esitamise kohta, sest meie arvates lähevad need vastuollu Euroopas kehtiva õiguse ja vabadustega. Selliste nõuete hädavajadust peaks seaduse loojad palju põhjalikumalt seletama, samuti oleks vajalik analüüsida nende sätete vastavust Euroopa õigusele.</p> <p>51. Pragmaatiliselt soovitaksime kaaluda ka § 40 lg 2 toodud kõrvaltingimuste mõistlikkust.</p> <p>52. Lisaks juhime tähelepanu, et § 51 lg 9 toodud definitsioon “koht, mis ei ole küll üldsusele avatud, kuid kus viibib määramatu arv isikuid väljastpoolt perekonda või lähimat tutvusringkonda” on seletuskirjas toodud eesmärges silmas pidades liiga lai ning annab võimaluse</p>	<p>kohaselt samuti arvesse. Raadioteenuse osutaja lisab ka need andmed seaduses viidatud aruandele.</p> <p>47. Ei saa nõustuda väitega, et kui mitut raadioluba omav raadioteenuse osutaja ei täida ühele talle kuuluva raadioloa nõudeid, siis nõuete rikkumist ei tohi arvestada samale juriidilisele isikule uute lubade väljastamisel. Rikkuja ei ole mitte raadiokanal, vaid loa omanik.</p>
---	---

	selle sätte väärkasutamiseks (seletuskirjas on toodud lubadus, et TTJA ei hakka tegema lauskontrolli, vaid sekkub vastava info saamisel juhtumispõhiselt, kuid meie arvates on see paljasõnaline. Näiteks annaks selle definitsiooni alla selgelt paigutada ka Postimehe või Delfi toimetuse ning näiteks teha ettekirjutuse ajakirjanike juurdepääsu piiramiseks informatsioonikanalitele).	
EML (täiendav seisukoht)	<p>Eesti Meediaettevõtete Liit tänab võimaluse eest kaasa rääkida meediateenuste seaduse muutmise seaduse väljatöötamisel. Oleme eelnõu kohta detailsemat arvamust avaldanud 12. mai 2025 kirjas. Alljärgnevalt esitame oma täiendatud seisukohad redigeeritud eelnõu olulisemate seisukohtade ja probleemide kohta.</p> <p>I Meediateenuste seadus</p> <p>1. Oleme jätkuvalt seisukohal, et Meediateenuste seadus (MeeTS) tuleb ümber nimetada audiovisuaalmeediateenuse seaduseks ning Meediavabaduse määruse (Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus 2024/1083, 11 aprill 2024, millega luuakse siseturul meediateenuste ühtne raamistik ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL) rakendamiseks võtta vastu eraldi rakendusakt, mis sätestaks nõuded meediateenuste osutajale.</p> <p>2. Leiame jätkuvalt, et meediateenuse sisustamist ei ole võimalik eelnõus jälgida: eelnõu ülesehitus ja ka terminite kasutamine (meediateenus vs audiovisuaalmeediateenus) sunnib muu meediateenuse osutajat (kes ei osuta audiovisuaalmeediateenust) otsima seadusest, mis põhiosas tema tegevust ei reguleeri, üksikuid sätteid, mis võivad talle kohalduda. Seaduse kohaldumisaala mõistmiseks tuleb lugeda ja võrrelda selle erinevaid versioone ning pöörduda ka Meediavabaduse määruse jms poole. Õigusselguse seisukohalt ja seaduse reguleerimisala mõistmiseks on see liiga keeruline.</p> <p>3. Samuti oleme seisukohal, et allikakaitse sisustamine MeeTS-s on ebaõige. Allikakaitse tuleks reguleerida eraldi aktiga (olgu see siis akt, mis sisustab Meediavabaduse määruse Eesti õigusesse, või iseseisev allikakaitse seadus).</p>	<p>Eelnõu väljatöötaja hinnangul on antud eelnõus väljapakutu parim võimalik lahendus, kuidas viia sisse Euroopa meediavabaduse määruse rakendamiseks vajalik regulatsioon. Eestis reguleerib meedia valdkonda meediateenuste seadus. Seega leiame, et meediavabaduse määruse rakendamine on siiski edukalt realiseeritav meediateenuste seaduse kaudu, see ei vaja eraldi rakendusseadust. Eelnõuga on mõisteid täpsustatud ja seaduse adressaat ja järelevalve teostaja saavad tervikteksti lugemisel aru, millised nõuded laienevad raadio- või televisiooniteenuse osutajale/teenusele, millised nõuded aga muule meediale.</p>
	<p>II Allikakaitse</p> <p>4. Leiame jätkuvalt, et nii allikakaitse laiendamine ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isikuga “püsivas eraelulises suhtes” kui ka “regulaarses eraelulises suhtes” olevatele isikutele (varasem versioon) jätab allikakaitse alt välja nt ajakirjaniku muud eraelulised suhted (millel puudub püsiv või regulaarne iseloom). Samuti on mõlemad kriteeriumid (“püsiv” ja “regulaarne”) subjektiivsed, mistõttu nende kasutuselevõtt vähendab</p>	<p>Selgitame. Eelnõus väljapakutud sõnastus kajastab kõige paremini Euroopa meediavabaduse määruse põhjenduspunktis 20 toodut. Põhjenduspunkti nr 20 kohaselt selleks, et vältida ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabe vahetuse kaitsest kõrvalehoidmist ning tagada era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamine kooskõlas põhiõiguste hartaga, tuleks</p>

Meediateenuste seaduse muutmise ja sellest tulenevalt
teiste seaduste muutmise seaduse seletuskirja juurde
Lisa 2

	<p>allikakaitse selgust. Leiame, et “püsiva eraelulise suhte” asemel võiks kasutada mõistet “eraeluline suhe”.</p> <p>5. Leiame, et nagu kõigil teistel usaldust nõudvatel erialadel (arstid, preestrid, advokaadid), peaks ka ajakirjanike allikakaitse olema tingimusteta.</p> <p>6. Endiselt oleme seisukohal, et olemasolev eelnõu ei taga kohalikku õigusesse Meediavabaduse määruse artikli 4 punkt 3 alajaotustes b ja c meediateenuse osutajatele antud garantiisid. Selles osas tuleks seaduseelnõu (soovitavalt aga eraldi allikakaitse seadust) oluliselt täiendada.</p>	<p>kaitsemeetmeid kohaldada ka isikute suhtes, kellel on meediateenuse osutajate või toimetajatega regulaarsete era- või ametialaste suhete tõttu tõenäoliselt teavet, mille abil võib tuvastada ajakirjanduslikke allikaid või konfidentsiaalselt teabevahetust. See peaks hõlmama isikuid, kes elavad lähedases suhtes ühises leibkonnas ning seda stabiilselt ja pidevalt /.../. Vt ka JDM esimese kooskõlastusringi märkust nr 6 ja teise kooskõlastusringi märkust nr 1.</p>
	<p>III Meediaturu kontsentratsiooni hindamine</p> <p>7. Tervitame meediaturu kontsentratsiooni hindamise puhul topeltmenetlusest loobumise ideed.</p> <p>8. Samas jääb käesolevast redaktsioonist (§3 lg 3) arusaamatuks, milles seisneb “hinnang koondumise eeldatavale mõjule meedia mitmekesisusele ja toimetuse sõltumatusele”, mille peab esitama koondumise osaline. Sooviksime, et eelnõu loojad täpsustaksid, mida nad silmas pidasid – kas koondumise osaliselt oodatakse deklaratsiooni (nt, et “leiame, et meie koondumine ei avalda mõju meedia mitmekesisusele”) või peetakse silmas, et sellise hinnangu peab tellima ja rahastama koondumise osaline. Viimasel juhul tuleks kindlasti täpsustada sellise protsessi ja hinnangu sisulisi tingimusi ja mõju turukontsentratsiooni protsessile tervikuna.</p>	<p>Täpsustame. Hinnangus kirjeldab koondumise osaline koondumise eeldatavat mõju meedia pluralismile, avaliku arvamuse kujunemisele ning meediateenuste ja meediapakkumiste mitmekesisusele turul. Vastava hinnangu võib koondaja koostada ise või soovi korral kaasata selle koostamiseks oma äranägemisel lisajõude või selle tellida.</p>
	<p>IV Tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve ameti roll ja pädevus</p> <p>9. Eesti Meediaettevõtete Liit jääb oma 12. mai 2025 kirjas toodud seisukoha juurde, et TTJA kui täitevvõimu organ, et saa olla sõltumatu meediateenuse osutaja hindaja.</p> <p>10. Arvestades seda, et TTJA on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalas olev valitsusasutus, kes põhikirjast tulenevalt esindab oma tegevuses riiki, ei saa ta kui riigivõimu teostav asutus olla meediateenuse osutaja sõltumatuks hindajaks, kellel on pädevus Meediavabaduse määrusest tulenevalt hinnata nt meediaturu kontsentratsiooni eeldatavat mõju meedia mitmekesisusele, toimetuse sõltumatuse kaitsemeetmeid, seda, kas meediaturu</p>	<p>Seletuskirjas on TTJA rolli ja pädevust meediaregulaatorina selgitatud.</p> <p>Euroopa Komisjon on jätkuvalt seisukohal, et TTJA vastab sõltumatu meediaregulaatori nõuetele ja täidab talle seadusega pandud ülesandeid. Eesti meediasüsteemi vastavust Euroopa Liidu nõuetele on iga-aastaselt kinnitanud Euroopa Komisjoni ‘Rule of Law Report’ (https://commission.europa.eu/publications/2025-rule-law-report-communication-and-country-</p>

	<p>kontsentratsiooniga seotud osalised jääksid ilma meediaturu kontsentratsioonita majanduslikult kehtlikuks jms.</p> <p>11. TTJA esindab oma põhimääruse kohaselt riiki ja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eelarveline asutus. See tähendab, et ta esindab riigi huve, on MKM valitsemisalas sõltuv valitsemisala poliitilistest eelistustest ja sõltub ministeeriumist ka majanduslikult (TTJA eelarve kinnitab minister).</p> <p>Leiame, et sellist hindamist saaks ja võiks läbi viia üksnes sõltumatu isik, kellel on eriteadmised meedia ja ajakirjanduse toimimisest ja pädevus selle toimimise sõltumatuks hindamiseks. Kinnitame veel kord, et toimetusevabaduse üle otsustamine ei saa käia objektiivselt mõõdetavate kriteeriumide põhjal ning vabaduse hindamise pädevuse andmine täitevvõimu esindajale kahjustaks meedia vabadust ja sõltumatust.</p>	<p><i>chapters_en) ja Meediapluralismi monitor (https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor-2024/)</i></p>
ITL	<p>Täname Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu (ITL) kaasamise eest meediateenuste seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu (edaspidi: eelnõu) menetlusse.</p> <p>Oleme eelnõuga tutvunud ja anname teada, et meil ei ole eelnõule muudatusettepanekuid.</p> <p>Täname Kultuuriministeeriumi selle eest, et eelnõus on loobutud bürokraatlikust ja ebamõistlikkust taasedastamise teatise regulatsioonist.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p>
Duo Media Networks OÜ	<p>1. KOKKUVÕTE</p> <p>1.1 Kultuuriministeerium esitas arvamuse avaldamiseks Meediateenuste seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu ja seletuskirja.</p> <p>1.2 Duo Media Networks OÜ on Eesti televisiooni- ja raadioteenuse osutaja, kes esitab käesolevaga seisukoha eelnõu kohta.</p> <p>1.3 Kokkuvõtlikult esitame seisukoha lähtuvalt arusaamast, et täiendavad regulatsioonid televisiooni- ja ka raadiosektori tarbeks ei ole põhjendatud ning eriti ohtlik on, kui kohustusliku EL määruse kohaldamiseks võetavad meetmed on pandud samasse eelnõusse koos kõigi teiste, toreduslike ja muudel eesmärkidel planeeritud muudatustega. Selliselt tekivad lüngad (kuna ei looda siseriiklikku normi kõigele, millele peaks), sisulised vastuolud ning normitehnilised vastuolud ja ei ole arusaadav, mis on tegelikult ühetaolise EL õiguse kohaldamiseks vajalik muudatus ning mis läheb sellest selgelt kaugemale.</p> <p>1.4 Duo Media Networks OÜ toetab eelnõud osas, milles viiakse sisse vajalikud muudatused TTJA sõltumatuse garanteerimiseks, tegevuslubade menetluse lihtsustamiseks. Siiski samal ajal on kurb, et ei ole kasutatud võimalust tõepoolest tagada kõrge kaitse ajakirjandusele ega uute</p>	<p>Teadmiseks võetud. Erinevaid seni kehtinud nõudeid ning halduskoormust on oluliselt vähendatud, audiovisuaalmeedia teenuste turgu on olulisel määral avatud.</p>

<p><u>tehnoloogiate valguses avada turgu järjest enam ning vähendada regulatsioone ning halduskoormust erasektoris.</u></p> <p>1.5 Kokkuvõtlikult esitame seisukoha koos ettepanekutega seoses eelnõus puudutatud järgmiste küsimustega:</p> <p>1) Normitehnilised ja hea seadusloome-põhised tähelepanekud – eelkõige seoses mõistega „meediateenus“ ja informatsiooniallika kaitse küsimused (peatükk 2);</p> <p>2) Raadiolubade regulatsioon – eelkõige seoses mõistega „Eesti autorid“, Eesti autorite nõue tegevusloa taotluses ning raadiolubade kõrvaltingimuste küsimused (peatükk 3) 3) Televisioonilubade kõrvaltingimused – eelkõige seose Eesti autorite teoste ja hiljutiste teoste miinimummahu osas (peatükk 4)</p> <p>4) Ajutiste televisiooni- ja raadiolubade regulatsioon (peatükk 5)</p> <p>5) Teise riigi jurisdiktsiooni all olev raadioprogramm, mis on suunatud Eesti elanikkonnale (peatükk 6).</p> <p>2. NORMITEHNILISED JA HEA SEADUSLOOME-PÕHISED TÄHELEPANEKUD</p> <p>2.1 MÕISTE „MEEDIATEENUS“ (EELNÕU §1 P 1-2).</p> <p>2.1.1 Mõiste on defineeritud AVMSD ning Eestis MeeTS – see hõlmab audiovisuaalmeedia teenust (televisiooniteenus, tellitav audiovisuaalmeediateenus ning vastav reklaam) ning raadioteenust.</p> <p>2.1.2 Eelnõuga laiendatakse mõistet hõlmamaks ka teenus ELi toimimise lepingu artiklites 56 ja 57 määratletud tähenduses, kui teenuse või selle eristatava osa peamine eesmärk on pakkuda meediateenuse osutaja toimetust vastutusele mis tahes viisil üldsusele teavitust, meelelahutuslikke või hariduslikke saateid või ajakirjandusväljaandeid.</p> <p>2.1.3 Seega on uued meediateenuse osutajad ajakirjandusväljaanded, rahalise või muud laadi tasu eest sisu üleslaadimine digiplatvormile jne.</p> <p>2.1.4 Samas on eelnõu koostajatel jäänud tähelepanuta, et „meediateenuse osutaja“ on EMVM kohaselt – füüsiline või juriidiline isik, kelle ametialane tegevus seisneb meediateenuse osutamises ning kellel on toimetust vastutusele meediateenuse sisu valikul ja kes määrab selle esitamise viisi.</p> <p>2.1.5 Johtuvalt on sisutühjad ja absurdsed mitmed eelnõu punktid, nt:</p> <p>(a) Eelnõu § 1 p 12, mille kohaselt tuleb avaldada andmeid nt juriidilise isiku asukoht. Sealjuures tuleb tähelepanu juhtida, et kõigile meediateenuse osutajatele kehtestatavate nõude aluseks on eelnõu kohaselt EMVM artikkel 5 – mis reguleerib aga avalik-õiguslike meediateenuste osutajate nõudeid.</p> <p>(b) Avalikustamise nõuete puhul, eelkõige ka riikliku reklaamivahendite mahu avaldamise osas on samuti seega füüsilised isikud vaatluse alt väljas.</p>	
--	--

	<p>(c) Samuti on füüsilised isikud väljas ka meediateenuse osutaja märkimisest äriregistris (eelno § 1 p 13). Samas – üheselt on selge, et füüsiline isik võib olla meediateenuse osutajaks – seega tekib põhjendatud küsimus ka, mis on eelno kohase äriregistris märkimise eesmärk – sest ühest ülevaadest meediateenuse osutajatest selle kaudu ei saa.</p>	
	<p>2.2 RIIKLIKUKS REKLAAMIKS ERALDATUD SUMMADE AVALDAMINE ÄRIREGISTRILE (EELNÕU § 1 P 13) 2.2.1 Vajalik on täiendav juhised, kuidas ja mida nimetatud „riiklikuks reklaamiks eraldatud aastane kogusumma“ sisaldab. Ilma täiendava juhiseeta on eelno lubamatult ebaselge. (a) MeeTS reguleerib meediateenuseid (vastavalt seaduse enese reguleerimisala definitsioonile), mistõttu mistahes rahalised vahendid, s.h. riikliku reklaamiga seonduvalt, mis on suunatud selle ettevõtja, kes on ka meediateenuse osutaja, muudesse teenustesse nagu nt digiplatvormidele (mis ei ole meediateenuseks), siia arvestuskäiku mahutada ei tohi. Kuidas selliselt viisil seda muuhulgas aastaaruandes kajastada, jääb arusaamatuks – sest eelno kohaselt kuulub raporteerimisele kogu ettevõtja poolt riiklikuks reklaamiks saadu. (b) Näiteks televisiooniteenuse osutajad edastavad arvestataval hulgal sotsiaalkampaaniaid (nt kaine peaga autojuhtimine), mille edastavad Eesti Ringhäälingute Liidu liikmes-jaamad, aga kogu selle eest saadav rahasumma on Eesti Ringhäälingute Liidule. Selliseid sotsiaalkampaaniaid seega televisiooniteenuse osutaja ei raporteeri. (c) Kohalike omavalitsuste teavitamiskohustuste osas tehakse erand – alla 100 000 elanikuga omavalitsuste osas. See tähendab, et sisuliselt jäävad teavitamiskohustusteks Tallinn ja Tartu. Kas see on eelno koostajate mõte, jääb ebaselgeks. Siinkohal tekib eriti terav lahknevus – kui soov on saada arusaam riiklikust reklaamist, siis peaks olema võrreldavad meediateenuse osutajatele pandud aruandluskohustuse tulem ning riigiasutuste aruandluse tulem. Sellisel kujul võrreldavus puudub ning muudatus mistahes EMVM eesmärki ei täida.</p>	<p>Riikliku reklaami definitsioon on toodud Euroopa meediavabaduse määruses ning seda on avatud määruse põhjenduspunktides 72 ja 73.</p>
	<p>2.3 INFORMATSIOONIALLIKA KAITSE (EELNÕU §1 P 11) 2.3.1 MeeTS sätestab täiendava kaitse vaid „isikule, kes ametialaselt puutub kokku andmetega“ ning nõustume, et EMVM nõutab kõrvaliste isikute osas kaitse laiendamist. 2.3.2 Eelno kohaselt laiendatakse kaitse vastavalt „või regulaarse eraelulise suhte tõttu“ kokkupuutuvale isikule. Selline muudatus on normitehniliselt lubamatu, sest EMVM kasutab mõistet „isikule, kes oma tavapärase suhte tõttu“ puutub kokku andmetega. Sõna „ametialane“ evib võimalust vägagi kitsaks tõlgenduseks, mistõttu on vajalik EMVM-ist tulenev täiend „tavapärase suhte“, sest see hõlmab nii eraelulised suhtes kui ka muud, tavapärased suhtes, milles allika informatsioon võib teatavaks saada. Puudub põhjus irduda EMVM sõnastusest tagamaks ühetaoline õigusruum EL-is. 2.3.3 ETTEPANEK:</p>	<p>Definitsiooni on eelnois tulenevalt JDM ettepanekust täiendatud, vt ka JDM esimese kooskõlastusringi märkust nr 6. JDM märkuse kohaselt: <i>Sisuliselt oleks ilmselt määruse sõnastuse mõttega paremini kooskõlas (ja samas ei venitaks ka privileegi ülemäära laiaks) väljend "püsivas lähedases suhtes". "Regulaarne eraeluline suhe", mis seal praegu kirjas on, tähendaks sisuliselt igasugust korrapärast või korduvat suhtlemist, mitte tingimata ühist majapidamist ja lähisuhet, millest räägib meediavabaduse määruse põhjenduspunkt</i></p>

	<p>MeeTS-i § 15 lõikeid 4–6 täiendatakse pärast sõna „ametialaselt“ sõnadega „või <u>tavapärase</u> regulaarse-eraelulise suhte tõttu“.</p>	<p><i>20. See tähendaks privileegi mõõdutundetut laiendamist, mis tõenäoliselt hakkaks tõhusat kriminaalmenetlust põhjendamatult takistama.</i></p> <p>Teisel kooskõlastusringil JDM oma ettepanekut täiendas: „Teeme ettepaneku täiendada lisatavat tekstiosa sõnaga “eraelulise”. See tähendaks, et viidatud sätetesse lisatakse eelnõukohase muudatusega kokkuvõttes juurde “või püsiva lähedase eraelulise suhte tõttu”. “Püsiv lähedane suhe” on laiem määratlus, kui “püsiv lähedane eraeluline suhe” ning ei täidaks meie esimesel kooskõlastusringil esitatud märkustes kirjeldatud eesmärki parimal määral.“</p>
	<p>2.3.4 Täiendavalt tuleb võtta üle ka ülejäänud EMVM artiklis 4 lõikes 3 sätestatud informatsiooni allika kaitse regulatsioon, s.h.</p> <p>(a) Tõhus kaitse kõigi sunnimeetmete vastu, mitte vaid aktiivne avaldamine. MeeTS § 15 on ülesehitatud vaid läbi selle, et kas on sunnimeede aktiivselt avaldada andmeid. EMVM ei lähtu mitte ainult vajadusest kaitsta „aktiivse avaldamise“ vastu vaid vajadusest kaitsele kõigi sunnija jälgimismeetmete eest, mida liikmesriigid sellise teabe saamiseks kasutavad – sh „kaitsele põhjendamatult sekkumise ja jälgimistehnoloogia eest“ (EMVM põhjenduspunkt 19), kaitsele „juurdepääsu saamise eest konfidentsiaalsele teabevahetusele“ (EMVM põhjenduspunkt 19).</p> <p>(b) Kaitse objekt. Kaitset ei evi vaid ajakirjandusallikas (MeeTS mõistena „informatsiooniallikas“), vaid ka eraldiseisvalt „konfidentsiaalsed teabevahetus“.</p> <p>(c) Kriminaalmenetluslike tagatiste puudumine. Kuigi eelnõuga muudetakse ka kriminaalmenetluse seadustikku, siis ei võeta üle ega reguleerita kriminaalmenetluse seadustikus EMVM artikkel 4 (3) punkti b ja c, mis nõutab kriminaalmenetluslikke tagatise.</p> <p>Kehtiv KrMS reguleerib tagatise vaid ütluse andmise osas (§ 72) ning läbiotsimise osas (nõutab prokuratuuri määrust, § 91). EMVM nõutab aga miinimumnõuetena täiendavalt, et nt informatsiooniallika tuvastamise eesmärgil läbiotsimist, pealtkuulamist, kinnipidamist lubavaid meetmeid ei saa mistahes juhul lubada prokurör, vaid „kohus, kohtunik, õigusemõistjana tegutsev prokurör või muu asutus, kes on pädev nimetatud meetmeid riigisisese õiguse kohaselt heaks kiitma“ – see tähendab õigusmõistev isik (kelleks ei ole ühelgi juhul Eesti õigusraamistikus süüdistusfunktsiooni esindav prokurör2). Seega tuleb täiendada KrMS-i.</p>	<p>Menetlusseadustike muudatused on välja töötatud koostöös valdkondade eest vastutavate ministeeriumide ehk JDMi ja SIM-iga.</p>

	<p>Enamgi veel – KrMS on vaikiv kõigi teiste meetmete osas peale ütluste andmise ja läbiotsimise. Ometi nõutab EMVM miinimumnõuetena ka pealtkuulamise ja kinnipidamise osas regulatsiooni täiendamist.</p> <p>Samuti ei võeta EMVM kohustuslikult nõutavaid meetmeid sekkuva jälgimistarkvara osas (EMVM artikkel 4(3) p (c).</p> <p>(d) Teavitamiskohustus. EMVM nõutab ka teavitamiskohustuse sisseviimist, eelkõige läbi kriminaalmenetluse seadustiku (võimalik, et ka korrakaitse ja väärteomenetluse seadustiku muutmise vajadust). Nimelt sätestab EMVM, et: „<i>Euroopa Inimõiguste Kohtu väljakujunenud praktikale eeldab õigus tõhusale kohtulikule kaitsele põhimõtteliselt seda, et selle õiguse tulemuslikuks teostamiseks teavitatakse asjaomast isikut õigeaegselt tema teadmata võetud jälgimismeetmetes</i>“</p> <p>2.3.5 ETTEPANEK: vaadata kogu informatsiooniallika kaitse regulatsioon uuesti üle ning lähtuda sõnastamisel EMVM nõuetest (sh mida kaitstakse, mis on kaitse objekt, kriminaal- ja muude menetluste põhised menetluslikud tagatised ning teavituskohustus) ning vajaduspõhiselt vaadata üle kõik menetlusseadustikud tagamaks EMVM-s nõutav kõrge kaitse tase.</p>	
	<p>3. RAADIOLUBADE REGULATSIOON</p> <p>3.1 Kokkuvõtlikult seoses raadiolubade regulatsiooniga tuleb märkida, et tundub, et kui menetluslikus pooles tehakse vajalikke muudatusi (TTJA korraldamise õigus jmt), siis sisulises mõttes ei võeta arvesse digiraadio (DAB) tehnoloogia valguses toimuvat (s.h. konkurents striiminplatvormidega).</p> <p>Johtuvalt kolme selget ettepanekut:</p>	
	<p>3.2 EESTI AUTORITE NÕUE RAADIOLUBADE KÕRVALTINGIMUSENA (EELNÕU § 1 P 10)</p> <p>3.2.1 Eelnõu kohaselt loetakse Eesti autoriks: muusikateose autoreid (helilooja, sõnade autor, tõlkija, arranžeerija), kes on Eesti päritolu või Eesti residendid. Eesti autori teoseks loetakse muusikateos, kus on vähemalt üks autoritest Eestist, olenemata autorite koguarvust.</p> <p>3.2.2 Nimetatud mõiste osas on olnud Kultuuriministeeriumi eestvedamisel mitmeid kaasamise koosolekuid, kus on turuosalisel selgitanud ning Kultuuriministeerium ka nõustunud, et selliselt defineerida võimalik ei ole – sest millisel põhjusel jäetakse välja eesti esitajad. Ometigi regulatsiooni eesmärki arvestades peaksid olema hõlmatud ja autoriõigusega kaasnevate õiguste omajad – eelkõige esitajad. Toome näite: inglisekeelne laul, mida esitab Liis Lemsalu, sõnade ja muusika autorid on välismaised ning fonogramm on välja antud Rootsis. Selline muusika peaks samuti olema „Eesti autorite“ muusika kui lähtuda regulatsiooni eesmärgist – meie Eesti muusika</p>	<p>Arvestatud osaliselt, lisatud on esitaja.</p>

	<p>edastamise osakaalu suurendamine.</p> <p>3.2.3 Seega tuleks kasutusele võtta mõiste „Eesti autorid“ asemel „Eesti muusika“, ning definitsiooni kaasata ka esitajad. Täiendavalt tuleks mõelda ka „Eesti“ fonogrammitootjate lisamisele.</p> <p>3.2.4 ETTEPANEK:</p> <p>„Eesti autorid“ asemel „Eesti muusikateosed“, mis hõlmab muusikateose autoreid (helilooja, sõnade autor, tõlkija, arranžeerija) ja esitajaid, kes on Eesti päritolu või Eesti residendid. Eesti autori ja esitaja teoseks loetakse muusikateos, kus on vähemalt üks autoritest või esitajatest Eestist, olenemata autorite või esitajate koguarvust.</p>	
	<p>3.3 EESTI AUTORID TEGEVUSLOA TAOTLUSES (EELNÕU § 1 P 20)</p> <p>3.3.1 Eelnõuga planeeritakse, et raadioloe taotlusele lisatakse autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitus selle kohta, et taotleja on täitnud kõigis eelmisel perioodil talle välja antud raadiolubades märgitud Eesti autorite muusikateoste edastamise kohustuse. Selle eesmärgiks on eelnõu seletuskirja kohaselt: „võimaluse hinnata loa taotleja õiguskuulekust ning seda on võimalik kasutada uue loa väljastamisel taotluste hindamisel ühe kriteeriumina (näiteks saaks konkursil muudes kriteeriumides samaväärsete taotluste hindamisel eelise taotleja, kes on Eesti autorite muusikateoste esitamise kohustuse täitnud).“</p> <p>3.3.2 Selline selgitus ja eesmärk on oma olemuselt läbi planeeritava meetme sisutühi, sest:</p> <p>(a) Esmalt, kõik ka planeeritud „Eesti autorid“ definitsiooni alla (eelnõu § 1 p 10) alla kuuluvad isikud ei ole sugugi EAÜ liikmed. Nende, kui „Eesti muusika“ definitsiooni alla kuuluvate teoste edastamine arvesse ei läheks. Järelikult, peab tegevusloa puhul looma seadusesse normi, mille alusel tegevusloa taotleja saab esitada andmed, mis võimaldavad hinnata taotleja poolt Eesti muusika edastamise kohustuste täitmist erinevalt EAÜ kinnitusest.</p> <p>(b) Teiseks, eelnõus selgitatakse, et „EAÜ, EFÜ ja EEL on leppinud kokku, et Eesti autorite teoste osakaalu nõude järgimise kohta annab TTJA nõudmisel tagasisidet EAÜ. EAÜ ja EEL viisid läbi repertuaariaruannete võrdleva analüüsi kahe raadiojaama kvartaluaruannete näitel ning tulemused oli peaaegu identsed (kvartali peale erines tulemus ühe teose osas), mistõttu sai järeldada, et piisab vaid EAÜ poolsest tagasisidestamisest.“ – see näitab, et eelnõu koostajad ei mõista, mida reguleeritakse, sest „eesti autorid“ definitsiooni kohaselt ei oma üldse mistähtsust Eesti esitajad ja Eesti fonogrammiloojad, kuigi eesmärk seda nõuab – sest eesmärk on Eesti muusikateoste edastamine.</p> <p>(c) Seda enam on oluline, et lähtutakse käesolevas seisukohas toodud ettepanekust, et luua tuleb mitte „Eesti autorid“, vaid „Eesti muusikateosed“ definitsioon.</p> <p>3.3.3 ETTEPANEK:</p>	<p>Eelnõu kohaselt ei pea kõik Eesti autorid kuuluma EAÜ-sse. Eesti autorite ja esitajatenä lähivad arvesse ka esindusorganisatsioonidesse mittekuuluvate autorite teosed.</p> <p>Taotluse esitaja saab kinnituskirja osas lisada oma selgitusi sõltumata seaduses sätestatust.</p>

	<p>„(62) Raadioloo taotlusele, välja arvatud ajutise raadioloo taotlusele, lisatakse autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitus selle kohta, et taotleja on täitnud kõigis eelmisel perioodil talle välja antud raadiolubades märgitud Eesti autorite muusikateoste edastamise kohustuse. <u>Kinnituse osas erimeelsuse korral esitab raadioloo taotleja selgituse sellest, kuidas on täidetud Eesti (muusikute) muusikateoste edastamise kohustus. Raadioluba esimest korda taotledes kinnitust esitama ei pea.</u>“.</p>	
	<p>3.4 RAADIOLUBADE KÕRVALTINGIMUSED (EELNÕU § 1 P 20) 3.4.1 Eelnõuga plaanitakse lubada kõrvaltingimuste seadmine nii Eesti autorite muusikateoste mahu osas kui ka muusika- ja sõnasaadete osakaalu programmis, levipiirkonna elu kajastavate saadete mahu programmis, programmi peamise sihtrühma ning sõnasaadete keele nõude. Selline ettepanek on osaliselt mõistlik, kuid osaliselt vajab selgelt muutmist: (a) Esmalt, vt ülal p 3.2 „Eesti autorid“ versus „Eesti muusikateosed“ seonduvalt tegeliku eesmärgiga Eesti muusika rohkemale edastamisele, milles osalevad ka esitajad (ja ehk ka fonogrammitootjad). (b) Teiseks, arvestades eelnõu seletusi sellest, miks kaotatakse regionaalsed raadiolood ning, et üleriigiline raadioluba tähendab eriti digiraadio valguses tõesti üleriigilist raadioluba (samuti piirkondlikult FM raadio edastamine internetis) teeb täiesti sisutühjaks nõude „kohaliku levipiirkonna elu kajastatavate saadete mahu osas“ ja samuti lõppeks „sõnasaadete osakaalu osas“ – digiraadio ei levi „kohalikus piirkonnas“ ning digiraadio valguses (mis võimaldab oluliselt suurendada pakutavate raadiokanalite arvu) tuleb kultuuripoliitiliselt mõista, et selliselt piiratakse just Eesti ettevõtjate raadioprogrammide arengut (sest rahvusvahelistel striimingu platvormidel, selliseid piiranguid ei ole). Kultuuripoliitiline eesmärk peab arvestama nii digiraadio tulekut kui ka eesmärki tagada Eesti raadiokanalite konkurentsivõime rahvusvaheliste striiminguteenustega. (c) Enamgi veel, kuna eelnõu kohaselt nimetatud sättes ja eelnõus tervikuna mõeldakse raadioloo mõiste all nii üleriigilist kui ka rahvusvahelist luba, on täiesti arusaamatu, miks kõrvaltingimusi seatakse rahvusvahelise raadioloo puhul. 3.4.2 ETTEPANEK: § 40 (3) Raadioloo ja ajutise raadioloo kõrvaltingimustena võib teenuste mitmekesisuse tagamiseks <u>ja vajalikkuse korral</u> kehtestada Eesti autorite muusikateoste mahu programmis, arvestades käesoleva seaduse § 9 lõikes 2 sätestatud miinimummahtu, ning muusika- ja sõnasaadete osakaalu programmis, levipiirkonna elu kajastavate saadete mahu programmis, programmi peamise sihtrühma ning sõnasaadete keele nõude.</p>	<p>Eelnõuga loobutakse kõrvaltingimuste kehtestamise võimalusest.</p>

<p>4. TELEVISIOONILUBADE KÕRVALTINGIMUSED</p> <p>4.1 EESTI AUTORITE TEOSTE MIINIMUMMAHT RAHVUSVAHELISTE TELEVISIOONILUBADE PUHUL (EELNÕU § 1 P 16 JA 21).</p> <p>4.1.1 Eelnõu ettepanekuks on, et ka rahvusvaheliste televisioonilubade puhul rakendatakse kõrvaltingimusi (nt Eesti autorite teoste edastamine) juhul kui rahvusvahelise televisiooniluba sihtriik on ka Eesti.:</p> <p><i>„§ 33 (3) Rahvusvaheline televisiooniluba antakse kuni viieks aastaks, kui on täidetud käesoleva seaduse §-s 32 nimetatud tingimused ja § 40 lõike 6 alusel kehtestatud kõrvaltingimused ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet on vajadusel enne pidanud nõu teleprogrammi sihtriigi asjaomase asutusega, kas kavandatava teleprogrammi sisu vastab sihtriigis kehtivatele nõuetele, eelkõige telereklaami ja alaealiste kaitse seisukohast.“;</i></p> <p><i>„§ 40 (2) Televisiooniluba ja ajutise televisiooniluba kõrvaltingimustena võib teenuste mitmekesisuse tagamiseks kehtestada Eesti autorite teoste ja Eesti riigi rahalisel toetusel valminud audiovisuaalteoste miinimummahu programmis ning selliste Euroopa päritoluga audiovisuaalsete teoste miinimummahu programmis, mille tootmisest ei ole möödunud rohkem kui viis aastat ja mille on loonud sellest televisiooniteenuse osutajast sõltumatud tootjad.“</i></p> <p>4.1.2 Selline ettepanek on poolt ühelt poolt mõisteta, kuid teiselt poolt lühinägelik.</p> <p>4.1.3 Esmalt, jätab see kõrvale võimaluse, et nt üle-euroopa levikuga kanalid sooviks taotleda luba just Eesti territooriumil (sest isegi kui Eesti on vaid üheks sihtriigiks, ei ole Eesti autorite teoste sisaldumine signaalis äärmiselt ega ratsionaalselt mõistlik näiteks ka Poola territooriumile edastatavas signaalis). Koheselt rakendub küsimus televisiooniteenuse taasedastamise vabadusest kui AVMSD ja kogu EL audiovisuaalmeedia sektori regulatsiooni aluspõhimõttest (vt ülal p Error! Reference source not found.).</p> <p>4.1.4 Teiseks ja enamgi veel, selline ettepanek oleks takistuseks Eesti televisiooniettevõtjate programmide levikule rahvusvahelise loa alusel (nt Eestis rahvusvahelise televisiooniluba alusel Lätis ja Leedus ja Poolas edastatav televisioonikanal) – sest teises riigis ei ole „Eesti autorite teoste“ levik ei mõistlik, vajalik ega vaataja ja kommertshuvi puudusel võimalik. See tähendaks, et rahvusvaheline televisiooniluba muutub oma sisult tühjaks ja mittefunktsioneerivaks loaks, mida rahvusvahelise levikuga Eesti televisiooniteenuse osutaja kasutada ei saaks. Selliseks õigus- ega kultuuripoliitiliseks valikuks ei ole ühtegi mõistlikku põhjendust.</p> <p><u>Lisame, et käesoleva ettepaneku tegijatele ei ole teada ühtegi juhtumit, kus oleks taotletud rahvusvahelist televisiooniluba ainult selleks, et vältida Eestis toodetud sisu edastamist. Rahvusvahelist luba taotletakse olukorras, kus levipiirkond on laiem kui Eesti.</u></p> <p>4.1.5 Seega on kõrvaltingimuste seadmine mõistlik, kuid arvestades eeltoodud asjaolusid ning mõistlikul viisil on kultuuripoliitiline eesmärk täidetav, kui rahvusvahelise loa puhul seatakse</p>	<p>Eelnõuga loobutakse kõrvaltingimuste kehtestamise võimalusest.</p>
--	---

	<p>kõrvaltingimusi Eesti autorite teoste leviku parandamiseks juhul, kui Eesti on rahvusvahelise televisiooniloo alusel edastatav programm on tegelikult suunatud tervikuna või põhiosas hoopis Eestile ning sama programm ei kuulu edastamisele ka teistes sihtriikides.</p> <p>4.1.6 ETTEPANEK: lisada eelnõu punktis 11, MeeTS § 40(6) järgnev täiendus (allakriipsutatud):</p> <p>„§ 40 (6) Televisiooniloo ning ajutise televisiooni- või raadioloo annab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor esitatud taotluse alusel konkurssi välja kuulutamata. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor võib määrata televisioonilooale kõrvaltingimusi. <u>Rahvusvahelise televisiooniloo puhul võib määrata kõrvaltingimusi juhul, kui televisiooniloo alusel edastatav programm on tegelikult suunatud tervikuna või põhiosas hoopis Eestile ning sama programm ei kuulu edastamisele ka teistes sihtriikides</u>“</p>	
	<p>4.2 HILJUTISTE TEOSTE MIINIMUMMAHT (EELNÕU P 1 § 21)</p> <p>4.2.1 Eelnõu kohaselt</p> <p><i>„§ 40 (2) Televisiooniloo ja ajutise televisiooniloo kõrvaltingimustena võib teenuste mitmekesisuse tagamiseks kehtestada Eesti autorite teoste ja Eesti riigi rahalisel toetusel valminud audiovisuaalteoste miinimummahu programmis ning selliste Euroopa päritoluga audiovisuaalsete teoste miinimummahu programmis, mille tootmisest ei ole möödunud rohkem kui viis aastat ja mille on loonud sellest televisiooniteenuse osutajast sõltumatud tootjad.“</i></p> <p>4.2.2 Mõistlik on kultuuripoliitiline eesmärk hiljutiste teoste edastamiseks televisiooniprogrammides, kuid jääb arusaamatuks, miks need peavad olema loodud „sõltumatute tootjate“ poolt. Eesti audiovisuaalsektor on niivõrd väikene, et palju „hiljutist toodangut“ toodavad kas televisiooniteenuse osutajad ise või koostööna sõltumatute tootjatega. Miks selline toodang ei täida kultuuripoliitilist eesmärki värske toodangu edastamiseks, ei ole arusaadav.</p> <p>4.2.3 ETTEPANEK: loobuda „ja mille on loonud sellest televisiooniteenuse osutajast sõltumatud tootjad sõltumatute tootjad“ lisamisest MeeTS § 40 lg-sse 2.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. AVMSD-st tulenevad miinimumnõuded jäävad kehtima.</p>
	<p>5. AJUTISTE TELEVISIOONI JA RAADIOLUBADE REGULATSIOONI MUUDATUS (EELNÕU § 1 P 18)</p> <p>5.1 Kultuuriministeeriumi ettepanek on, sätestada seaduses samaväärselt TTJA 2022. aasta kevadel sõnastatud põhimõtted, millest edaspidi ajutiste raadiolubade väljastamisel lähtutakse.: „(1) Ajutine televisiooni- või raadioluba antakse juhul, kui on täidetud käesoleva seaduse §-s 32 nimetatud tingimused, kuni kolmeks kuuks sellise programmi edastamiseks, mis on ajutise iseloomuga ja mille edastamise eesmärk on kajastada konkreetset sündmust, või programmi</p>	<p>Mitte arvestatud. Muudatuse eesmärk on muuta ajutiste raadiolubade regulatsiooni selgemaks ja läbipaistvamaks ning pikendamise reguleerimine on olnud üks täpsustamist vajavatest teemadest.</p>

	<p><i>konkreetses levipiirkonna elanikele sobivuse hindamiseks või televisiooni- või raadioteenuse edastamise uue tehnoloogilise lahenduse katsetamiseks.</i></p> <p><i>(2) Ajutist televisiooni- või raadioluba saab pikendada üks kord kuni kolme kuu võrra. “;</i></p> <p>5.2 On mõistlik sisustada ajutise loa taotlemise eesmärk läbi tegeliku senise halduspraktika, ehk hõlmata ka meediateenuse osutajatele oluline eesmärk testida programmi sobivust või uusi tehnoloogilisi lahendusi. Samuti on mõisteta vajadus lisada kõrvaltingimusi.</p> <p>5.3 Siiski on küsitav, mis on piirangu põhjendus sellele, et ajutist luba saab pikendada vaid ühe korra. Nimelt, vaidlust ei ole selles, et ajutised raadioload ei ole praktikas piiratud ressursi kogu turu lõikes see tähendab, et neid saab taotleda ja need väljastatakse ressursi olemasolul ning neile ei korraldata mistahes konkursse. Vastupidi, kui sagedus on olemas ja tehakse taotlus, siis rahuldatakse see vastavalt „kes ees, see mees“ põhimõttele (ehk lubasid saab anda vaid nii palju kui on sageduste mõttes võimalik ning lähtuvalt sellest, kes esimesena taotluse esitab). Seletuskirjas toodud põhjendus, et digiraadio tehnoloogia valguses ei ole enam ka ajutised load selliselt vajalikud, ei ole läbimõeldud – sest digiraadio kaudu ei ole võimalik testida konkreetsel FM sagedusel levikut jmt. Kui vastupidi, lähtuda, et eelnõus toodud mõte digiraadiost teeb ajutised load sisult tähtsusetuks, ei ole samuti vajalik nende taotlemise piiramine läbi kahe korra.</p> <p>5.4 ETTEPANEK: Seega teeme ettepaneku, et eelnõu p 18, millega muudetakse § 37, kustutatakse uus planeeritud § 37 lg 2 (allakriipsutus):</p> <p>(2) Ajutist televisiooni- või raadioluba saab pikendada ühe korra kuni kolmeks kuuks.“;</p>	
	<p>6. TEISE RIIGI JURISDIKTSIOONI ALL OLEV RAADIOPROGRAMM, MIS ON SUUNATUD EESTI ELANIKKONNALE (EELNÕU § 1 PUNKTID 27–28)</p> <p>6.1 Eelnõu kohaselt planeeritakse muudatus adresseerimaks olukorda, kus: „mõni teise riigi jurisdiktsiooni alla kuuluv või teises riigis tegevusloa saanud raadioteenuse osutaja raadioprogramm on tervikuna või põhiosas suunatud Eesti elanikkonnale, tema raadioprogramm on Eestis kättesaadavaks tehtud Eesti raadiosagedusplaanis nimetatud ringhäälinguressurssi kasutades ja ta tegutseb Eesti meediateenuste turul ilmse eesmärgiga hoida kõrvale käesoleva seadusega või selle alusel raadioteenuse osutajatele kehtestatud nõuetest ega järgi neid nõudeid“. Meetmena nähakse ette nõuete esitamine nii teise liikmesriigi ametiasutusele kui ka otse meediateenuse osutajale. Selline lahendus on ebavajalik ning selges vastuolus AVMSD direktiiviga. Nimelt:</p> <p>6.1.1 Esmalt lähtub kogu regulatsioon „analoogiraadio mõttemaailmast“ – nii sedastab ka seletuskiri - Eesti turule suunatud DAB raadioprogrammide sisu regulatsioon peab olema sama,</p>	<p>Antud sättest eelnõus loobutud.</p>

	<p>mis FMSagedustel levivatel raadiotel. Selline kogu muudatuse lähtekoht on juba enda olemuses selges vastuolu taasedastamise vabaduse printsiibiga (vt järgmine punkt – AVMSD artikkel 3(1) osas) – ei ole põhjendatud ühelgi juhul nt Eesti muusikateoste osakaalu nõudmine mitmes liikmesriigis levivalt raadioprogrammilt. See põhimõte kehtib televisiooniprogrammide osas – ei saa nõuda nt BBC-lt või Fox kanalilt Eesti teoste edastamist. Kui analoograadio on piiratud riigipiiridega, siis digiraadio seda ei ole.</p>	
	<p>6.1.2 Teiseks, eelnõu on üheses vastuolus AVMSD lubatavaga. eelnõu seletuskirjas endas on viitatud, et tegemist on AVMSD artikkel 4 alusel tehtava muudatusega. Planeeritava muudatuse kohaselt on aga TTJA teatised, ettekirjutused suunatud ka „teises riigis tegutsevale meediateenuse osutajale“, kuigi AVMSD lubab siseriiklikku regulatsiooni vaid selleks, et „esitada jurisdiktsiooni <u>omavale liikmesriigile</u> taotluse kõigi käesoleva lõikega seotud tuvastatud probleemide lahendamiseks“ ning vaid teise riigi ametiasutus saab esitada mistahes nõudeid oma jurisdiktsioonis tegutsevale meediateenuse osutajale ning see teise riigi asutus on see, kes teavitab TTJA-s edasistest sammudest ja tulemustest.</p> <p>Otse meediateenuse osutaja suhtes mistahes meetmete rakendamiseks näeb AVMSD artikkel 4 punktides 3, 4 ja 5 ette spetsiifilise menetluse, mille käigus kaasatakse isegi Euroopa Komisjon ning vaid selle menetluse tulemusena on võimalik teha mistahes ettekirjutusi meediateenuse osutajale.³ Seega on plaanitav säte 53¹ selges vastuolus AVMSD nõuetega.</p> <p>Rõhutame, et tegemist ei ole ebavajaliku range korraga AVMSD-s, vaid tegemist on EL ringhäälingu turu äärmiselt vajaliku osaga – nimelt taasedastamise vabaduse põhimõttega. Selle kohaselt ei või mitte mingil juhul vastuvõtjaliikmesriik võtta meetmeid, mis takistaks selliste teleülekannete taasedastamist oma territooriumil (AVMSD põhjenduspunkt 10) ja nii sätestab ka artikkel 3(1) AVMSDs:</p> <p><i>1. Liikmesriigid tagavad teistest liikmesriikidest pärinevate audiovisuaalmeedia teenuste vastuvõtmise vabaduse ega piira nende taasedastamist oma territooriumil põhjustel, mis kuuluvad käesoleva direktiiviga koordineeritud valdkondadesse.</i></p> <p><u>Tulenevalt ongi AVMSD-s äärmiselt range kord, millisel äärmise vajaduse juhul saab asuda järelevalve korras sekkuma taasedastamisevabaduse põhimõttesse.</u></p> <p>6.1.3 Kolmandaks, arvestades, et eelnõuga laiendatakse kõrvaltingimuste võimalikku kataloogi (planeeritav § 40 lg 3) , siis on täiesti arusaamatu, milliseid kõrvaltingimusi iga konkreetse</p>	<p>Antud sättest eelnõus loobutud.</p>

	raadioteenuse puhul silmas peetakse – sest erinevatel konkurssidel võidakse seada erinevaid kõrvaltingimusi.	
	<p>6.1.4 Viimaks, terve regulatsioon on ka sisuliselt ja normitehniliselt ebaõnnestunud, Näiteks näeb eelnõu ette, et „<i>Kui raadioteenuse osutaja ega tegevusloa väljastanud organisatsioon käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud tähtaja jooksul vastuväiteid ei esita või esitatud vastuväited ei ole põhjendatud, on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus teha ettekirjutus raadioteenuse osutajale raadioprogrammi edastamise või taasedastajale raadioprogrammi taasedastamise lõpetamiseks. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet järgib ettekirjutust tehes põhimõtet, et kavandatavad meetmed on põhjendatud, objektiivselt vajalikud ja mittediskrimineerivad.</i>“. Seega ettekirjutuse võib teha ainult „osutamise lõpetamiseks“, seega mis mõttes tuleb kaaluda, kas „meetmed on põhjendatud“ – ainult üks meede on justkui võimalik. Ja miks on vaid üks meede võimalik on täiesti arusaamatu – samalaadselt peaksid olema võimalikud meetmed ka millegi muutmise, lisamise jne jne.</p> <p>Ka normi pealkiri seaduses ei ole kuidagi kooskõlas selle planeeritava sisuga, kus TTJA teeb ettekirjutusi otse teise riigi meediateenuste osutajatele: „§ 53¹. Taotluste vastastikune menetlemine audiovisuaalmeedia teenuse sihtriigi nõuete rikkumise korral“ – kogu normi sisuks ongi (ja saabki olla) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti õigus võtta ühendus liikmesriigi või konventsiooniga ühinenud riigi järelevalveasutusega.</p> <p>6.2 ETTEPANEK: tagamaks AVMSD-s sätestatud miinimumnõuete täitmine tuleb ülevaadata kogu planeeritud 53¹ täiendused lõigetes 9–13,</p>	Antud sättest eelnõus loobutud.
<p>Duo Media Networks OÜ</p> <p>(täiendav arvamus)</p>	<p>KOKKUVÕTE</p> <p>1.1 Kultuuriministeerium esitas arvamuse avaldamiseks Meediateenuste seaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Duo Media Networks OÜ on Eesti televisiooni- ja raadioteenuse osutaja, kes esitab käesolevaga seisukoha eelnõu kohta.</p> <p>1.2 Kokkuvõtlikult on eelnõu teises versioonis tehtud palju mõistlikke valikuid ja loobutud mitmetest EL määruse kohaldamiseks kaugemale minevatest, toreduslikest ja muudel eesmärkidel planeeritud muudatustest.</p> <p>1.3 Kokkuvõtlikult esitame seisukoha koos ettepanekutega seoses eelnõus puudutatud järgmiste küsimustega:</p> <p>1) Normitehnilised ja hea seadusloome-põhised tähelepanekud –seoses planeeritud jõustumise ajaga ja informatsiooni allika kaitsega (peatükk 2);</p> <p>2) Raadiolubade regulatsioon – eelkõige seoses mõistega „Eesti autorid“, Eesti autorite nõue tegevusloa taotluses ning raadiolubade kõrvaltingimuste küsimused (peatükk 3)</p>	

	<p>3) Televisiooniteenuse sisunõuded – seoses alaealiste kaitse nõuete ja Euroopa päritolu teostega (peatükk 4)</p> <p>4) Riiklikuks reklaamiks eraldatud summade avaldamine äriregistrile (peatükk 5)</p>	
	<p>2. NORMITEHNILISED JA HEA SEADUSLOOME-PÕHISED TÄHELEPANEKUD</p> <p>2.1 JÕUSTUMISE AEG</p> <p>2.1.1 Seadus on planeeritud jõustuma 1.01.2026. See tähendab, et alates vastuvõtmisest mõne kuu jooksul.</p> <p>2.1.2 Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 14 sätestab, et jõustumisnormi kavandamisel võetakse arvesse aeg, mis on vajalik uute normidega tutvumiseks, eriti isikute õiguste ja kohustuste muutmise korral, ning vajalikuks korralduslikuks ja halduslikuks eeltööks, sealhulgas seaduse väljakuulutamiseks, avaldamiseks, rakendusaktide andmiseks, ning ka seaduse rakendamiseks piisavate vahendite olemasolu.</p> <p>2.1.3 Arvestades planeeritud muudatusi on selline jõustumise aeg ebamõistlik ega võimalda seaduse subjektidel tegelikult seadusega mõistlikult tutvuda ja enda protsessidesse integreerida.</p> <p>2.1.4 Mõistlik seaduse jõustumise tähtaeg, mis loob uued õigused ja kohustused ei tohiks olla lühem kui 12 kuud.</p>	<p>Kiirem jõustumise aeg on seotud Euroopa meediavabaduse määrase rakendamisega. Uusi norme hakati täielikult kohaldama alates 8. augustist 2025. Euroopa meediavabaduse määrase rakendamisega mitteseotud normid ei vajaks pikemat kohanemisaega.</p>
	<p>2.2 INFORMATSIOONIALLIKA KAITSE (EELNÕU §1 P 12)</p> <p>2.2.1 Eelnõu eesmärgistab vastava muudatuse sooviga tagada informatsiooni allika tugev kaitse. Seetõttu tuleks üle võtta ka EMVM täiendav regulatsioon. EMVM ei nõua mitte ainult definitsiooni laiendamist, vaid täiendavalt tuleb võtta üle ka ülejäänud EMVM artiklis 4 lõikes 3 sätestatud informatsiooni allika kaitse regulatsioon, s.h.</p> <p>(a) Tõhus kaitse kõigi sunnimeetmete vastu, mitte vaid aktiivne avaldamine. MeeTS § 15 on ülesehitatud vaid läbi selle, et kas on sunnimeede aktiivselt avaldada andmeid. EMVM ei lähtu mitte ainult vajadusest kaitsta „aktiivse avaldamise“ vastu vaid vajadusest kaitsele kõigi sunni- ja jälgimismeetmete eest, mida liikmesriigid sellise teabe saamiseks kasutavad – sh „kaitsele põhjendamatu sekkumise ja jälgimistehnoloogia eest“ (EMVM põhjenduspunkt 19), kaitsele „juurdepääsu saamise eest konfidentsiaalsele teabevahetusele“ (EMVM põhjenduspunkt 19).</p> <p>(b) Kaitse objekt. Kaitset ei evi vaid ajakirjandusallikas (MeeTS mõistena „informatsiooni allikas“), vaid ka eraldiseisvalt „konfidentsiaalsed teabevahetus“.</p> <p>(c) Kriminaalmenetluslike tagatiste puudumine. Kuigi eelnõuga muudetakse ka kriminaalmenetluse seadustikku, siis ei võeta üle ega reguleerita kriminaalmenetluse seadustikus EMVM artikkel 4 (3) punkti b ja c, mis nõutab kriminaalmenetluslikke tagatise. Kehtiv KrMS reguleerib tagatise vaid ütluse andmise osas (§ 72) ning läbiotsimise osas (nõutab prokuratuuri määrust, § 91). EMVM nõutab aga miinimumnõuetena täiendavalt, et nt informatsiooni allika</p>	<p>Menetlusseadustike muudatused on välja töötatud koostöös valdkondade eest vastutavate ministeeriumide ehk JDMi ja SIM-iga ning eelnõu väljatõotaja hinnangul on need piisavad.</p>

	<p>tuvastamise eesmärgil läbiotsimist, pealtkuulamist, kinnipidamist lubavaid meetmeid ei saa mistahes juhul lubada prokurör, vaid „kohus, kohtunik, õigusemõistjana tegutsev prokurör või muu asutus, kes on pädev nimetatud meetmeid riigisisese õiguse kohaselt heaks kiitma“ – see tähendab õigusemõistev isik (kelleks ei ole ühelgi juhul Eesti õigusraamistikus süüdistusfunktsiooni esindav prokurör). Seega tuleb täiendada KrMS-i. Enamgi veel – KrMS on vaikiv kõigi teiste meetmete osas peale ütluste andmise ja läbiotsimise. Ometi nõutab EMVM miinimumnõuetena ka pealtkuulamise ja kinnipidamise osas regulatsiooni täiendamist. Samuti ei võeta EMVM kohustuslikult nõutavaid meetmeid sekkuva jälgimistarkvara osas (EMVM artikkel 4(3) p (c).</p> <p>(d) Teavitamiskohustus. EMVM nõutab ka teavitamiskohustuse sisseviimist, eelkõige läbi kriminaalmenetluse seadustiku (võimalik, et ka korrakaitse ja väärteomenetluse seadustiku muutmise vajadust). Nimelt sätestab EMVM, et: „Euroopa Inimõiguste Kohtu väljakujunenud praktikale eeldab õigus tõhusale kohtulikule kaitsele põhimõtteliselt seda, et selle õiguse tulemuslikuks teostamiseks teavitatakse asjaomast isikut õigeaegselt tema teadmata võetud jälgimismeetmetes“</p> <p>2.2.2 ETTEPANEK: vaadata kogu informatsiooniallika kaitse regulatsioon uuesti üle ning lähtuda sõnastamisel EMVM nõuetest (sh mis on kaitse objekt, kriminaal- ja muude menetluste põhised menetluslikud tagatised ning teavituskohustus) ning vajaduspõhiselt vaadata üle kõik menetlusseadustikud tagamaks EMVM-s nõutav kõrge kaitse tase.</p>	
--	--	--

	<p>3. RAADIOLUBADE REGULATSIOON</p> <p>3.1 EESTI AUTORID TEGEVUSLOA TAOTLUSES (EELNÕU § 1 P 34)</p> <p>3.1.1 Eelnõuga planeeritakse, et raadioloo taotlusele lisatakse autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitus selle kohta, et taotleja on täitnud kõigis eelmisel perioodil talle välja antud raadiolubades märgitud Eesti muusikateoste edastamise kohustuse. 3.1.2 Seletuskiri vajab täiendamist järgnevas:</p> <p>(a) Seletuskirjas on selgitatud, et „Juhul kui raadioteenuse osutaja esitab kollektiivse esindamise organisatsiooni mittekuuluvate Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud teoseid, siis esitab raadioteenuse osutaja vastavad andmed kollektiivse esindamise organisatsioonile ning viimane võtab need aruandes arvesse.“. Vastav protseduur tuleb kajastada ka seaduseelnõu tekstis – kuidas saab taotleja teada, millised andmed edastatakse EAÜ poolt, millise aja jooksul saab esitada vastuväite ning millise aja jooksul EAÜ peab selles osas seisukoha võtma jne.</p> <p>(b) Eelnõu seletuskirjas on esitatud järgnev selgitus: „Seaduses sätestatud nõude täitmiseks peab raadioteenuse osutajate poolt esitatav repertuaariaruandlus sisaldama lisaks lugude nimekirjale ja teoste (ISWC) ning salvestiste koodidele (ISRC) ka lugude mängimise kestvust selliselt, et neist saab filtreerida välja Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud teosed.“. Duo Media Networks on kauaaegne raadioettevõtja, kuid puudub teadmine, mida mõeldakse ISWC koodidega ning kuidas taotlejad sellise info saavad.</p> <p>3.1.3 ETTEPANEK: „§ 39 (62) Raadioloo taotlusele, välja arvatud ajutise raadioloo taotlusele, lisatakse autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitus selle kohta, et taotleja on täitnud kõigis eelmisel perioodil talle välja antud raadiolubades märgitud Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud muusikateoste edastamise kohustuse. Raadioluba esimest korda taotledes kinnitust esitama ei pea.“; <u>Autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitusega mittenõustumisel, on taotlejal erimeelsuse korral õigus esitada selgitus sellest, kuidas on täidetud Eesti muusikateoste edastamise kohustus.</u>“.</p>	<p>Ettepanek punktis 3.1.2 – leiame, et selline detailsem protseduur ei peaks kajastuma seaduseelnõus.</p> <p>Täpsustame seletuskirja: Seaduses sätestatud nõude täitmiseks peab raadioteenuse osutajate poolt esitatav repertuaariaruandlus sisaldama lisaks lugude nimekirjale ja teoste (<i>International Standard Musical Work Code</i> - ISWC) ning salvestiste koodidele (<i>The International Standard Recording Code</i> - ISRC) ka lugude mängimise kestvust selliselt, et neist saab filtreerida välja Eesti autorite loodud ja Eesti esitajate esitatud teosed.</p> <p>Taotluse esitaja saab kinnituskirja osas lisada oma selgitusi sõltumata seaduses sätestatust.</p>
	<p>4. TELEVISIOONITEENUSE SISUNÕUDED</p> <p>4.1 PROGRAMMISTRUKTUUR – EUROOPA PÄRITOLU TEOSD</p>	<p>AVMSD-st tulenevad miinimumnõuded jäävad kehtima.</p>

	<p>4.1.1 Eelnõuga planeeritakse mõistlik muudatus raadiolubade puhul, millega Eesti autorite ja Eesti esitajate poolt esitatud teoste miinimum mahtu arvestatakse kõigi samale isikule. See muudatus lähtub loogikast, et Eesti autorite teoste ja Eesti esitajate poolt esitatud teoste miinimummahu kehtestamine raadioteenuse osutaja, mitte raadioprogrammi põhiselt annab meediateenuse osutajatele suurema paindlikkuse pakkuda spetsiifilisemale muusikamaitsele suunatud raadioprogramme ka sellisel juhul kui selles konkreetses muusikastiilis ei ole piisavas mahus Eesti teoseid.</p> <p>4.1.2 Samalaadne loogika võiks kehtida ka televisiooniprogrammide puhul: audiovisuaalse sisu pakkumise paljususe tingimustes muutuvad konkreetsed kanalid, programmid ja platvormid aina spetsiifilisemaks ning seetõttu võiks kaaluda suuremat paindlikkust. Seda järgnevalt:</p> <p>(a) AVMSD ülevõtmisel otsustas Eesti rakendada televisioonikanali põhise Euroopa päritolu teoste miinimummahu 51%. AVMSD nõutab artiklis 16: „Võimaluse korral tagavad liikmesriigid asjakohaste vahenditega, et ringhäälinguorganisatsioonid reserveerivad Euroopa päritoluga teostele suurema osa oma saateajast“.</p> <p>(b) Seega ei oleks takistust võimaldada televisioonisektoris samalaadset paindlikkust Euroopa päritolu teostega nagu seadusandja planeerib rakendada raadiokanalitele seoses Eesti muusikaga uues MeeTS §-s 9 ehk 51% rakenduks televisiooniteenuse osutaja, mitte televisiooniprogrammi põhiselt (ehk lähtuvalt AVMSD sõnastusest, „ringhäälinguorganisatsiooni saateajast“.</p> <p>4.1.3 ETTEPANEK:</p> <p>(a) „MeeTS § 8 (3) Televisiooniteenuse osutaja varub teleprogrammi või teleprogrammide aastamahust, millest on maha arvatud uudiste-, spordi- ja mängu sisaldavate saadete ning reklaami, otsepakkumise ja teleteksti maht, vähemalt 51 protsenti Euroopa päritoluga audiovisuaalsete teoste edastamiseks.“.</p>	
	<p>4.2 SISUNÕUDED SEOSSES ALAEALISTE KAITSEGA</p> <p>4.2.1 Duo Media Networks OÜ tervitab seda, et luuakse selgem regulatsioon alaealiste sobimatu sisu osas, s.h. mõistlikult on lahendatud sobimatu sisu varasema näitamise lubatavus läbi hoiatuste, mis on vanuserühma-põhised.</p> <p>4.2.2 Siiski ei ole põhjendatud uus planeeritud § 19 lg 5, mille kohaselt kui programmis või programmikataloogis on saateid, mille sisu vastab lõigetes 2 või 4 sätestatud tingimustele, ei tohi audiovisuaalmeedia teenuse või raadioteenuse osutaja nimetatud saateid oma programmis või programmikataloogis tutvustades esitada piirangut põhjendanud saatelõike ega tõsta neid saatest esile.</p> <p>4.2.3 Selliselt tehakse võimatuks meediateenuste osutajatel teavitada vaatajaid näiteks õhtusest programmist. Selline piirang ei ole põhjendatud – eriti arvestades hankeprogrammi, mille puhul</p>	<p>Selgitame. Saateid saab auditooriumile tutvustada ilma piiranguid põhjustavaid saatelõike esile tõstmata. Arvestades, et saadete tutvustused on lühikese ajalise kestvusega, ja neid edastatakse auditooriumit eelnevalt hoiatamata, ei ole lastevanematel võimalik sobimatu sisuga saatetutvustusele enne nende edastamist reageerida. Selle tõttu tuleb vältida kõiki olukordi, kus piirangut põhjendanud sisu võiks jõuda sobimatute earühmadeni.</p>

	<p>treileri muutmine ei ole rahvusvaheliste litsentsilepingutega lubatav; samuti Eesti väiketootjate trailerite muutmine eeldaks eraldi litsentsi teose muutmiseks autoriõiguse seaduse mõttes.</p> <p>4.2.4 Mõistlik ja proportsionaalne oleks nõuda, et sellise treileri või teavituse korral lisatakse kogu treileri või teavituse edastamise ajal juurde hoiatav teave, et tegemist on teatud vanuserühmale sobimatu sisuga. Eriti arvestades, et sisu ennast võib hoiatuse olemasolu korral edastada.</p> <p>4.2.5 ETTEPANEK:</p> <p>§ 19 lg 5: Kui programmis või programmikataloogis on saateid, mille sisu vastab käesoleva paragrahvi lõigetes 2 või 4 sätestatud tingimustele, ei tohi audiovisuaalmeedia teenuse või raadioteenuse osutaja nimetatud saateid oma programmis või programmikataloogis tutvustades esitada piirangut põhjendanud saatelõike ega tõsta neid saatest esile või nende esitamisel audiovisuaalmeedia teenuses on kogu saate ajal ekraanil näha asjakohane hoiatav sümbol</p>	
	<p>5. RIIKLIKUKS REKLAAMIKS ERALDATUD SUMMADE AVALDAMINE ÄRIREGISTRILE (EELNÕU § 1 P 13)</p> <p>5.1.1 Eelnõu koostajad on teinud juba väga mõistlikke muudatusi (nt 100 000 elanikuga kohalike omavalitsuste erandist loobumine jmt). Vajalik on täiendav juhised, kuidas ja mida nimetatud „riiklikuks reklaamiks eraldatud aastane kogusumma“ sisaldab. Ilma täiendava juhiseeta on eelnõu lubamatult ebaselge.</p> <p>(a) MeeTS reguleerib meediateenuseid (vastavalt seaduse enese reguleerimisala definitsioonile), mistõttu mistahes rahalised vahendid, s.h. riikliku reklaamiga seonduvalt, mis on suunatud selle ettevõtja, kes on ka meediateenuse osutaja, muudesse teenustesse nagu nt digiplatvormidele (mis ei ole meediateenuseks), siia arvestuskäiku mahutada ei tohi. Kuidas selliselt viisil seda muuhulgas aastaaruandes kajastada, jääb arusaamatuks – sest eelnõu kohaselt kuulub raporteerimisele kogu ettevõtja poolt riiklikuks reklaamiks saadu.</p> <p>(b) Palume eelnõu seletuskirja täiendada ka selgitusega, kas mõistame õigesti, et näiteks kui televisiooniteenuse osutajad edastavad sotsiaalkampaaniaid (nt kaine peaga autojuhtimine), mille edastavad Eesti Ringhäälingute Liidu liikmes-jaamad, aga kogu selle eest saadav rahasumma on Eesti Ringhäälingute Liidule, siis seda raporteerida ei tule.</p> <p>5.1.2 ETTEPANEK: „§ 161 (2) Audiovisuaalmeedia teenuse ja raadioteenuse osutaja ning käesoleva seaduse § 5 lõikes 2 nimetatud meediateenuse osutaja esitab äriregistrile koos majandusaasta aruandega info neile nende meediateenustes riiklikuks reklaamiks eraldatud aastase kogusumma ja kolmandate riikide ametiasutustelt või üksustelt saadud reklaamitulude aastase kogusumma kohta. Nimetatud summad kuvatakse äriregistri avalikus toimikus.</p>	<p>Riiklik reklaam on Euroopa meediavabaduse määruse kohaselt edendamise või eneseedendamise sõnumi või avaliku teate või teabekampaania paigutamine, reklaam, avaldamine või levitamine meediateenuses või digiplatvormil, tavaliselt makse või muu tasu eest, kui seda teeb avaliku sektori asutus või üksus või seda tehakse sellise asutuse või üksuse heaks või selle nimel.</p> <p>Riikliku reklaami hulka kuuluvad muuhulgas näiteks avaliku sektori asutuste poolt tellitud reklaami- ja teavituskampaaniad, aga ka töö- ja muud kuulutused ning tellitud teated.</p>
Taevaradio OÜ	<p>Esitame seisukoha lähtuvalt arusaamast, et raadioturg on kiires muutumises seoses digiraadio tehnoloogial põhineva (DAB+) raadiovõrgu loomisega Eestis ja olukorrast, kus raadiojaamad</p>	Arvestatud osaliselt.

<p>Northstar Media OÜ</p>	<p>peavad ebavõrdsetes tingimustes konkureerima erinevate rahvusvaheliste striiminguplatvormidega ning noorte raadiokuulajate osakaal on suures languses. Mõistame Kultuuriministeeriumi kultuurpoliitilist eesmärki, samas ei saa me põhimõtteliselt nõustuda raadioteenuse arengut ja vabadust piiravate põhimõtetega.</p> <p>Raadiolubade Eesti autorite nõue (§1 p.10) Eelnõu määratleb Eesti autorina muusikateose autorid (helilooja, sõnade autor, tõlkija, arranzerija), kes on Eesti päritolu või Eesti residendid. Eesti autori poolt loodud teoseks loetakse muusikateos, kus vähemalt üks autoritest on Eestist.</p> <p>Oleme seisukohal, et Eesti autorina tuleks käsitleda ka Eesti esitajat. Peame seda põhjendatuks, kuna raadioteenuse osutajana tasume märkimisväärse osa oma reklaamitulust (4.9%) mitte ainult EAÜ-le, vaid ka Eesti Fonogrammide Ühingule ja Eesti Esitajate Liidule. Eelmisel nädalal sai Eesti Ringhäälingute Liit EFÜ tegevjuhilt Rauno Haabmetsalt kirjaliku eelinfo, et uuel lepinguperioodil on plaan tõsta tasumäär 3.5% reklaamitulust 4.5%-ni ehk eeldatakse autoritega pea samaväärset tasu. Meie raadiojaamade repertuaaris on palju Eesti artistide poolt esitatud välismaiste autorite poolt loodud teoseid.</p> <p>Teeme ettepaneku sisustada MeeTS seaduse eelnõus Eesti autoritena ka Eesti esitajad ja muuta seaduse eelnõus mõiste “Eesti autorid” mõistega “Eesti muusikateosed”.</p> <p>Seaduse eelnõuga tuuakse Eesti autorite loodud muusikateoste osakaalu miinimumnõue seaduse tasandile. Muudatuste kohaselt varub raadioteenuse osutaja eestikeelses raadioprogrammis edastatavate muusikateoste kalendrikuu mahust vähemalt 30% Eesti autorite loodud muusikateoste edastamiseks. Raadioteenuse osutaja edastab Eesti autorite loodud muusikateoste miinimummahust vähemalt 50% ajavahemikus kella 6.00-st kuni 22.00-ni.</p> <p>Oleme seisukohal, et 30% Eesti muusikateoste osakaal osades eestikeelsetes raadiojaamades on äärmiselt keeruline ja sunnib raadiojaamasid mängima ühesugust Eesti muusikat, mis toob kaasa raadiojaamade erisuse, unikaalsuse kadumise ja teatud artistide “läbipõletamise” raadioprogrammis. Eesti muusikaturg on piiratud ja vaid teatud osa sellest on sobilik konkurentsivõimelise raadioformaadi jaoks. Samas on Eestis raadiojaamasid, kes vabatahtlikult mängivad sihtrühmast ja formaadist lähtuvalt Eesti muusikat 70+% kogu muusikast. Raadiojaamad on asetatud äärmiselt ebavõrdsesse olukorda, kus ühelt poolt sunnitakse kõikides</p>	<p>Muudatuse kohaselt edastab raadioloo alusel tegutsev raadioteenuse osutaja raadioprogrammis muusikateoste kalendrikuu mahust vähemalt 30 protsenti Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud muusikateoseid. Arvestades muukeelse auditooriumi huve ning Eesti autorite poolt loodud või Eesti esitajate poolt esitatud muukeelsete muusikateoste tagasihoidlikumat pakkumist sätestab seadus muukeelsele sõnasaateid edastavale raadioprogrammile Eesti autorite loodud või Eesti esitajate poolt esitatud muusikateoste edastamise mahule madalama miinimumnõude: raadioloo alusel tegutsev raadioteenuse osutaja, kelle muukeelsed sõnasaated moodustavad tööpäeviti ajavahemikul kella 6.00-st kuni 22.00-ni vähemalt 20 protsenti programmi mahust, edastab muukeelses raadioprogrammis edastatavate muusikateoste kalendrikuu mahust vähemalt 15 protsenti Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud muusikateoseid.</p>
--	---	---

<p>raadiojaamades seaduse tasandil mängima kindlas mahus Eesti muusikateoseid, teisalt nõutakse veel ka selle kellaajalist esitamist.</p> <p>Seaduse tasandil Eesti autorite loomingu esitamise kellaajaline nõue on ilmselge liialdus, see toob kaasa repertuaariaruannete mahu tohutu kasvu, ei arvesta uute võimalike raadiojaamade lisandumisega seoses digiraadio levikuga ega väärtusta raadiokuulajate, eriti noorte raadiokuulajate tegelikke vajadusi. Eesti muusika esitamise kellaajaline nõue piirab uute võimalike muusikaformaadiga raadiojaamade turuletulekut, mille eesmärk on Eesti raadioturgu mitmekesistada ja konkureerida välismaiste striiminguplatvormidega. Raadiojaamad püütakse selle seadusega viia ebaõiglasesse olukorda, kus EAÜ, EFÜ ja EEL kui turgu valitseva seisundiga teenuse osutajad määravad ühelt poolt neile makstava tasu, teisalt raadiojaamades mängitava Eesti muusika osakaalu, nüüd ka selle esitamise kellaaja.</p> <p>Tahame märkida, et erinevalt paljudest teistest meedialiikidest on raadio kuulamine kõigile tasuta ning Eesti raadiojaamad tegutsevad väga madala või negatiivse tulususega.</p> <p>Toome siinkohal ära palju suurema, Ukraina raadioturu kogemuse, kus seaduse tasandil kehtestati Ukraina muusika 25%-line osakaalu nõue ja sealjuures segmendiline kellaajaline nõue kell 7.00-14.00 ja 15.00 –22.00. Seaduse tulemusena saatsid paljud populaarsed Ukraina artistid raadiojaamadele kirju, milles palusid vähendada nende laulude eetris esitamist, sest need kippusid "läbi põlema" ja tekitasid kuulajates rohkem negatiivseid kui positiivseid emotsioone. Lisaks mõjutas tekkinud olukord otseselt artistide laulude müüki ja nende kontsertide külastatavust. Palume seaduse koostamisel raadiojaamasid päriselt kuulata, võimaldada neil pakkuda erineva formaadiga raadiojaamade kuulajatele parimat võimalikku muusikat ja arvestada Eesti muusikaturu väiksusega. Kui muusikauuringud näitavad teatud raadiojaamade puhul Eesti muusikateoste kõrget meeldivust, siis neid muusikateoseid ka vastavalt raadiojaamade rotatsiooni nimistus ka esitatakse.</p> <p>Teeme ettepaneku loobuda seaduse tasandil Eesti muusikateoste esitamise kellaajalisest nõudest, mis piirab raadioteenuse arengut ja vabadust. Juba 30% Eesti muusikateoste esitamise kohustus on teatud formaadiga raadiojaamadele väga koormav. Kõigi huvigruppide eesmärk peaks olema raadiokuulamise kasvatamine võimalikult erinevatele sihtrühmadele, mitte radioformaadide lämmatamine ebamõistlike piirangutega. Mida suuremad on raadiojaamade kuulajanumbrid, seda enam kasvavad autoritele ja esitajatele makstavad tasud. Taevaraadio oli sunnitud lõpetama näiteks raadiojaama NRJ tegevuse, kuna määratud Eesti muusika nõudega polnud seda võimalik edasi teha. Kaotasime jaama formaadi muudatusega 30 tuhat kuulajat.</p>	
---	--

	<p>FM ja DAB+ raadiojaamadele kehtestavad nõuded.</p> <p>Peame oluliseks eraldi välja tuua, et MeeTS peab võrdselt kohtlema nii FM sagedustel kui digiraadio tehnoloogial levivaid raadiojaamasid, seda nii Eesti muusikateoste kui sõnasaadete osakaalu nõuete seisukohalt. Eesti raadioturg vajab kindlasti rikastamist, kuid arvestama peab FM raadiotele määratud karmide kõrvaltingimustega, mis kehtivad kuni november 2031.</p> <p>Oleme seisukohal, et täiendavad raadiojaamadele suunatud regulatsioonid ei ole põhjendatud ja annavad märku, et seaduse koostaja ei mõista jätkusuutliku raadiojaama programmi ülesehitamise loogikat ja tekkepõhjuseid, mis soodustavad raadioturu mitmekesisust. Kultuurpoliitiline eesmärk peab arvestama nii digiraadio tulekut kui eesmärki tagada Eesti raadiojaamade konkurentsivõime välismaiste striimingu- platvormidega.</p>	<p>Mittearvestatud. Regulatsiooni fookuses on ainult piiratud ressursiga FM sagedused. Muudele palju suurema ressursiga tehnoloogilistele platvormidele – internetiraadiod, DAB – need nõuded ei laiene.</p>
<p>Taevaraa dio OÜ</p> <p>(täiendav kiri)</p>	<p>Tutvusime MeeTS muutmise seaduse eelnõu seletuskirjaga ja soovime anda omapoolsed kommentaarid.</p> <p>Esmalt tunnustame, et uues ettepanekus on laiendatud mõiste “ Eesti autor” Eesti esitajaga, välja on jäetud Eesti muusika kellajalise esitamise nõue (mis takistaks oluliselt teatud muusikaformaadiga raadiojaamade turuletulekut, sh DAB+ võrgus) ning loobutud on meediateenuse osutamise kõrvaltingimuste seadmise võimalusest. Samuti on positiivsed kõik täpsustavad ettepanekud seoses ajutiste raadiolubadega.</p> <p>Teisalt oleme ebameeldivalt üllatunud ettepanekus, mis käsitleb Eesti autorite ja Eesti esitajate poolt loodud teoste miinimummahu koondarvestamist ühele isikule kuuluvate raadiolubade alusel.</p> <p>Toome järgmisena välja olulised kitsaskohad ja meiepoolsed ettepanekud.</p> <p>1. Eesti muusika esitamise 30% koondnõue samale isikule kuuluvate raadioprogrammide puhul.</p> <p>Ettepanekus on välja toodud järgmine lähenemine: Eesti autorite ja Eesti esitajate poolt esitatud teoste miinimum mahtu arvestatakse kõigi samale isikule kuuluvate raadiolubade alusel edastatavate raadioprogrammide muusikateoste kogumahust. Sellise võimaluse korral saavad raadioteenuse osutajad suurema vabaduse erinevatele muusikastiilidele pühendatud raadioprogrammide pakkumiseks. Näiteks kui ühele omanikule kuulub kaks raadioprogrammi, siis võib ta ühes raadioprogrammis mängida Eesti teoseid 10% kogumahust ja selleks, et tagada 30% koondnõude täitmine, tuleb teises raadioprogrammis mängida Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud teoseid vähemalt 50% ulatuses.</p>	<p>Arvestatud osaliselt, koondnõude regulatsioonist on loobutud.</p> <p>Arvestades muukeelse auditooriumi huve ning Eesti autorite poolt loodud või Eesti esitajate poolt esitatud muukeelsete muusikateoste tagasihoidlikumat pakkumist sätestab seadus muukeelsele sõnasaateid edastavale raadioprogrammile Eesti autorite loodud või Eesti esitajate poolt esitatud muusikateoste edastamise mahule madalama miinimumnõude: raadioloo alusel tegutsev raadioteenuse osutaja, kelle muukeelsed sõnasaated moodustavad tööpäeviti ajavahemikul kella 6.00-st kuni 22.00-ni vähemalt 20 protsenti programmi mahust, edastab muukeelses raadioprogrammis edastatavate muusikateoste kalendrikuu mahust vähemalt 15 protsenti Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud muusikateoseid.</p>

	<p>Arusaadavalt pole me selle vastu, et raadiojaamad saaksid suurema vabaduse erinevate muusikastiilidele pühendatud raadioprogrammide tootmiseks, aga antud juhul ei arvesta see ettepanek omanikuga, kes pakub ka venekeelseid raadioprogramme. Selle ettepanekuga on kadunud erisus venekeelsete raadiojaamade osas, kus praegustel raadiolubadel kehtib 15%-line eesti muusika osakaalu nõue (2024.a. tõsteti EAÜ initsiatiivil venekeelsetel raadiojaamadel eesti muusika osakaal 10% pealt 15%-ni). Arvestades, et Sky Media gruppi kuulub 2 venekeelset raadiojaama ehk 1/3 meie portfooliost on venekeelsed raadiod, siis meie ettevõtte jaoks on selline muudatus täiesti halvav. Me peaksime kas loobuma ühest venekeelsest raadiojaamast või oluliselt muutma oma kõikide eestikeelsete raadiojaamade playlisti. Raadiojaamade Retro FM ja Rock FM jaoks tähendaks see reitingutes vabalangust. Samas teiste suurte meediagruppide jaoks on see äärmiselt soodne lahendus. Näiteks Duo Media puhul Raadio Elmar mängib juba 80+% eesti muusikat, seega on neil võimalus MyHitsis, Duo Raadios ja kõikides teistes DAB+ jaamades (Duo Rock, MyHits Dance, Duo Greatest Hits, Duo Gold, Duo Country jne) eesti muusika osakaalu oluliselt vähendada. Selle lähenemisega väheneks näiteks uuema põlvkonna Eesti artistide sissetulek läbi autoritasude. Ka All Medial tekib sarnane võimalus, kuna Star FM Eesti mängib 90% eesti muusikat ja ülejäänud 3 jaama saavad soovi korral oluliselt vähendada võrreldes tänasega eesti muusika osakaalu.</p> <p>Kas see on teadlik samm venekeelsete raadiote turult väljatõrjumiseks (mis on juba täna tugevas langustrendis) või Sky Media turupositsiooni nõrgestamiseks (arvestades, et meil puudub finantsvõimekus liituda DAB+ võrguga)? Me ei pea realistlikuks, et ka viimase raadiolubade konkursi zürri lemmik Raadio Maximum suudaks 30%-lise eesti muusika osakaaluga venekeelses segmendis ellu jääda.</p> <p>Samuti jääb ebaselgeks, kuidas mõjutaks selline koondarvestus uuel raadiolubade konkursil meediateenuse lubade väljastamist kui meediateenuse osutaja ei ole eelneval perioodil täitnud Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud muusikateostuse esitamise kohustust. Kas loast jäävad ilma kõik samale isikule kuuluvad raadioload juhul kui samadele sagedustele konkureerivad ka teised huvilised?</p> <p>Sky Media on kategooriliselt vastu kõigile samale isikule kuuluvate raadiolubade Eesti muusika 30% koondnõude kehtestamiseks.</p>	
	<p>2. Konkurentsiolukord FM sagedusel levivate raadioprogrammide, DAB+ võrgus levivate raadioprogrammide ja rahvusvaheliste voogedastusplatvormide vahel kuni aastani 2031.</p>	<p>Mittearvestatud. Ekspertide prognooside kohaselt jääb DAB+ kuulajaskond võrreldes FM sageduste auditooriumiga veel aastateks tagasihoidlikuks.</p>

<p>Soovime välja tuua olulise vastuolu MeeTS muutmise eesmärgi ja tegeliku olukorra vahel, mis Eesti raadio turul luuakse. Seletuskirjas on hästi välja toodud konkurentsiolukord, mis on tekkinud kohalike raadioprogrammi tootjate ja rahvusvaheliste voogedastusplatvormide ning muusikarakenduste vahel, täpsemalt:</p> <p>Tänastes konkurentsitingimustes, kus Eesti televisiooni- ja raadioloo omajad võistlevad rahvusvaheliste voogedastusplatvormide, videojagamisplatvormide, muusikarakenduste jt teenuseosutajatega tarbijate tähelepanu pärast, on neil stiimul hoida oma programme mitmekesiste ja värsketena. Seda tehakse sõltumata riigi seatud kõrvaltingimustest. Seejuures seavad kõrvaltingimused Eesti teenuseosutajad võrreldes üleilmsete platvormidega keerukasse konkurentsiolukorda, sest kõrvaltingimuste täitmine võib kaasa tuua sellised täiendavad kulud, milliseid globaalsetel konkurentidel puuduvad. Meedialubadele kõrvaltingimuste seadmise lõpetamine lihtsustaks ettevõtjatele meediaturul tegutsemist ning vähendaks nii ettevõtjate kui riikliku järelevalve haldus- ja töökoormust, toomata seejuures kaasa muutusi tarbijatele. Seega loobutakse regulatsioonist, mis meediateenuse osutaja konkurentsiolukorda veelgi nõrgestab.</p> <p>Ülalpool toodud väitega on teravas vastuolus ettepanek, et eelnõu § 1 punkt 45 on rakendusliku iseloomuga. MeeTS-i rakendussätete peatükki lisatakse § 632, mis puudutab enne eelnõukohase seaduse jõustumist välja antud tegevuslubade kehtivust. Lõike 1 kohaselt enne 2026. aasta 1. jaanuarit välja antud kehtivad kohaliku või regionaalse raadiovõrgu ringhäälinguload võrdsustatakse üleriigiliste raadiolubadega ja need jäävad kehtima kuni neil näidatud tähtaja lõpuni. Muudatus on seotud regionaalse loaliigi kaotamisega (vt selgitust eelnõu § 1 p 29 juures). Lõike 2 kohaselt Enne 2026. a 1. jaanuari välja antud tegevusload jäävad kehtima neil märgitud tingimustel kuni neil näidatud tähtaja lõpuni.</p> <p>Kui olemasolevatel FM sagedusala raadiolubadel jäävad kehtima tänased tingimused (eelkõige sõnasaadete ja uudiste mahu osas), siis tekitab see olukorra, kus veel kuus aastat jätkavad FM raadiod väga ebavõrdses konkurents olukorras võrreldes DAB+ raadiojaamade ja rahvusvaheliste muusikaplatvormidega ning konkurents olukord kahjustab jätkuvalt kohaliku raadiotehniku huve ning MeeTS oma eesmärgi ei täida. Kuus aastat on väga pikk aeg. Toome konkreetse näite. Sky Media viis läbi 2025.a mais laiaulatusliku raadio turu strateegilise uuringu. Kahe meie raadiojaama puhul tuli väga reljeefselt välja, et kuulajad ootavad õhtuses ajavööndis sõnalise osas asemel rohkem muusikat. Oleme sõnalise osa liigse mahuga oma kuulajaid suunanud konkureerivatesse DAB+ jaamadesse, kus endiselt igasugused kõrvaltingimused ja sellega seotud rahalised kohustused puuduvad. Ühelt poolt on Kultuuriministeerium valmis muutma juba kehtivate raadiolubade liike, aga kõrvaltingimusi mitte?</p>	
---	--

	Sky Media ettepanek on uue MeeTS kehtestamisel kaotada kõrvaltingimused ka kehtivatele FM raadiolubadele, et tagada paremad konkurentsi tingimused FM, DAB+, internetiraadiote ja üleilmsete muusika platvormide vahel.	
	<p>3. FM raadioprogrammide ja DAB+ raadioprogrammide võrdne kohtlemine. MeeTS seaduse muudatuse ettepanekus on eesti muusika ja kõrvaltingimuste teemat käsitletud FM sagedusvõrgus (FM sagedused 88-108 MHz) ja katmata on DAB+ võrgus levivate raadioprogrammide osa.</p> <p>Meie ettepanek on, et FM ja DAB+ võrgus levivatele raadiojaamadele kehtiks võrdsed nõuded, sh kõrvaltingimuste osas ja seda uue MeeTS rakendamise hetkest.</p>	
	<p>4. Riikliku reklaami kajastamise nõue.</p> <p>Siin on vaja lihtsalt selgus, kuidas esitada aruanne riikliku reklaami osas, mis liigub läbi Eesti Ringhäälingute Liidu. Tänane mudel on järgmine: Transpordiamet või Päästeamet tellib reklaami soodsatele tingimustel läbi ERHL ja reklaamid kokkulepitud mahus esitatakse kokkulepitud mahus kõikides ERHL liikmetest raadiojaamade programmides. Transpordiamet või Päästeamet kannab raha ERHL-le. Vajab täpsustamist, kes sellisel juhul deklareerib majandusaasta aruandes tulu? Viimased 5 aastat liigub suurem osa riiklikust raadioreklaamist (va valimiskampaaniate raha) läbi ERHL.</p>	Kuna raadiojaamad eraldavad Eesi Ringhäälingute Liidule avaliku sektori asutuste reklaamiks oma eetriaega, siis peavad raadiojaamad deklareerima selle eetriaaja väärtuse vastavalt ERL-i poolt avalikusektori asutusele antud eetriaaja rahalisele väärtusele.